

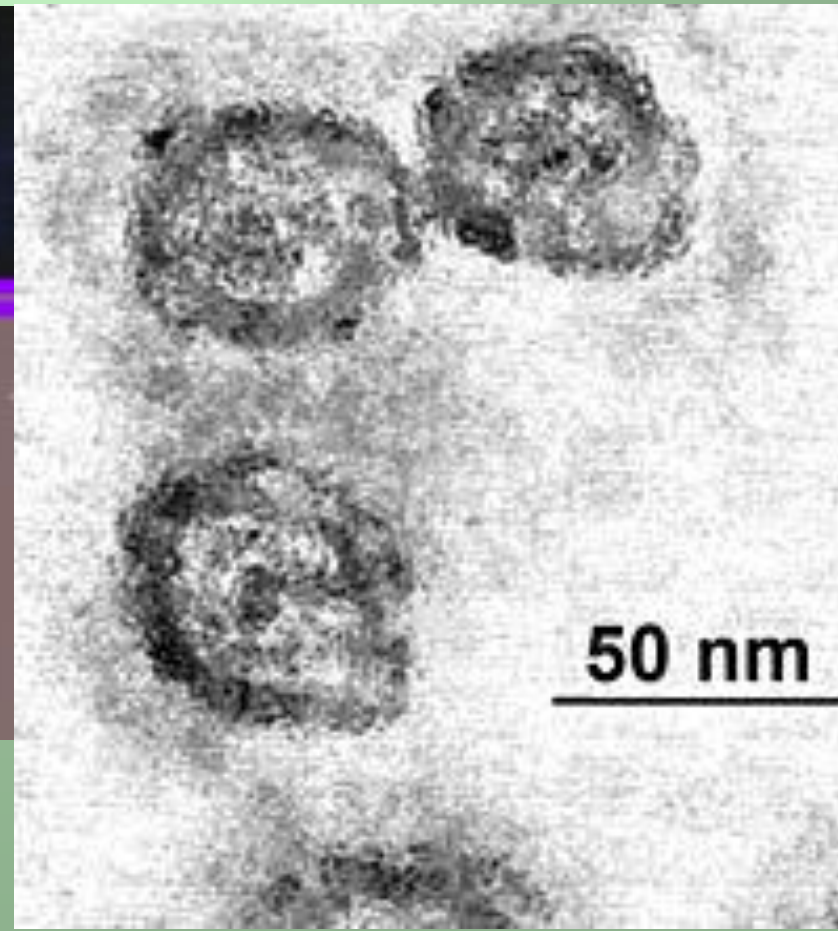
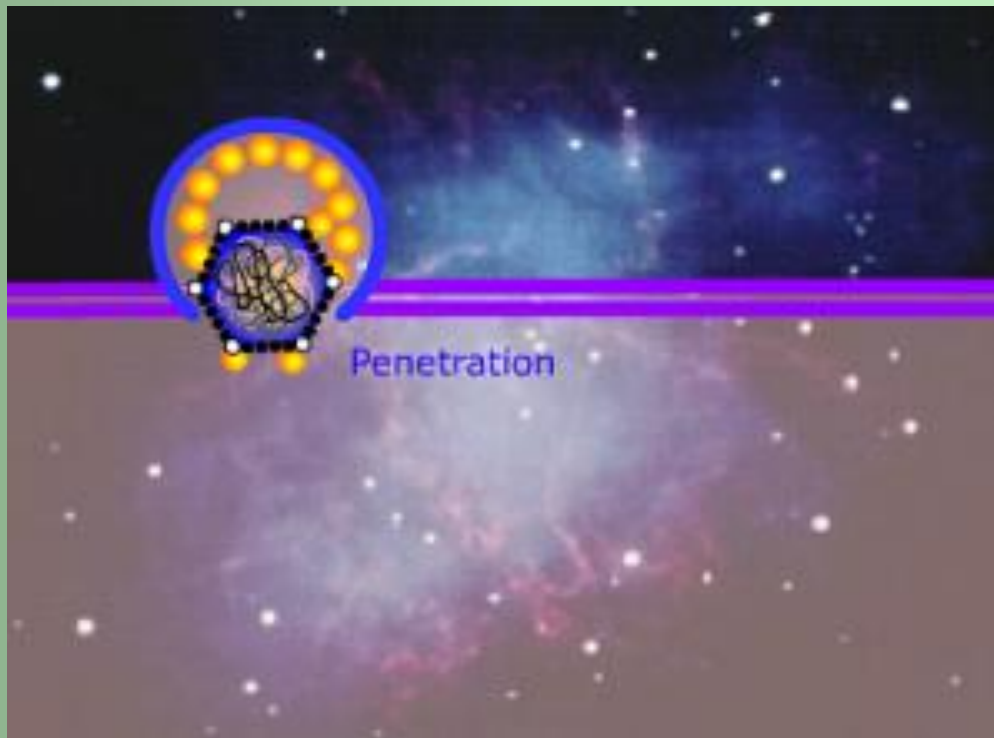
Policja

**Zagrożenie zwierząt na terytorium
Rzeczypospolitej Polskiej grypą ptaków - zadania
zawarte w Polskim Planie Gotowości zwalczania
wysoco zjadliwej grypy ptaków**

**dr n. wet. Janusz Związek
Powiatowy Lekarz Weterynarii w
Kłobucku**

Charakterystyka choroby

Grypa ptaków, influenza ptaków (zwana często ptasią grypą)– ostra choroba zakaźna występująca powszechnie u ptaków, wywołana przez typ A wirusa grypy, który należy do rodziny Orthomyxoviridae, rodzaju Influenzavirus A.

Charakterystyka choroby

- Wirus ginie w temperaturze 70 °C. W zbiornikach wodnych, często zakażonych przez ptaki wodne, wirus zachowuje zakaźność przez 4 dni w 22 °C i ponad 30 dni w 0 °C.

- Wirus nie stanowi dużego zagrożenia dla ludzi (pod warunkiem przestrzegania zasad higieny), jednak wywoływał panikę wśród społeczeństwa, głównie z powodu podawania w mediach danych statystycznych w taki sposób, aby wydawało się, że zagrożenie jest większe niż w rzeczywistości.

Charakterystyka choroby

Znane są dwa szczepy (H5 i H7), które mogą przyczyniać się do dużej śmiertelności wśród drobiu – szczepy o wysokiej patogeniczności (ang. *Highly Pathogenic Avian Influenza, HPAI*). Szczepy te **zazwyczaj** jednak nie występują wśród dziko żyjących ptaków. Pojawiają się one u drobiu, przetrzymywanego w ogromnych, nienaturalnych zagęszczeniach. W tego typu warunkach wirusy mogą poprzez wielokrotne cykle rozwojowe wytworzyć szczepy o nowych genetycznie cechach i bardzo znacznej zjadliwości. Dzikie ptaki mogą zarazić się tymi szczepami przez bezpośredni kontakt z chorym drobiem.

Drogi zarażenia

Mimo ryzyka zarażenia się chorobą przez inne ptaki (szczególnie narażone są ptaki wodne – kaczki, gęsi i łabędzie oraz mewy) nie ma żadnych dowodów na to, że ogniska choroby mogą powstawać na skutek przenoszenia wirusa przez dzikie i migrujące ptaki.

Czas i kierunki migracji dziko żyjących ptaków są odmienne od czasu i kierunków rozprzestrzeniania się obecnej epidemii ptasiej grypy. Jednakże w 2005-2007 roku EFSA przyjęła jako jeden z modeli przemieszczania się wirusa możliwość transportu poprzez ptaki dzikie. Do powstania nowych ognisk choroby w Azji dochodziło zawsze na skutek przemieszczania zarażonego drobiu. Wybuch epidemii w Kazachstanie, Mongolii i Rosji miał miejsce w okresie letnim, kiedy ptaki wodne pierzą się i nie są zdolne do lotu.

Ponadto ogniska choroby występują w miejscach połączonych głównymi szlakami komunikacyjnymi, którymi prawdopodobnie transportowano zarażony drób. Dodatkowo wirus H5N1 jest tak zjadliwy, iż zarażony ptak nie byłby w stanie przelecieć znacznej odległości.

BIRD FLU: H5N8 VIRUS...

Grupy podwyższonego ryzyka

- zdrowe dzieci w wieku od 6. do 23. miesiąca;
- kobiety w ciąży;
- dzieci i młodzież (od 6. miesiąca życia do 18 lat), leczone przewlekłe kwasem acetylosalicylowym;
- dorośli i dzieci chorzy na przewlekłe choroby układu sercowo-naczyniowego lub oddechowego, w tym na astmę;
- dorośli i dzieci, którzy w minionym roku często przebywali w szpitalu z powodu chorób metabolicznych (w tym cukrzycy), niewydolności nerek, hemoglobinopatii lub niedoborów odporności;
- osoby po przeszczepie organu.

Czym jest Polski Weterynaryjny Plan Gotowości zwalczania wysoce zjadliwej grypy ptaków

- Stanowi kompleksowe podejście do zarządzania zdarzeniami na szczeblu krajowym, wojewódzkim i powiatowym oraz laboratorium
- Ma zastosowanie na wszystkich poziomach jurysdykcyjnych inspekcji weterynaryjnej, a stanowi część Planu reagowania kryzysowego Kraju, Wojewody, Prezydenta, Starosty we wszystkich dziedzinach

Dlaczego

Doświadczenia wskazują potrzebę:

- skoordynowanego reagowania,
- standaryzacji czynności,
- interdyscyplinarne operacyjne działania w zakresie zwalczania choroby

Zwalczanie choroby plany gotowości

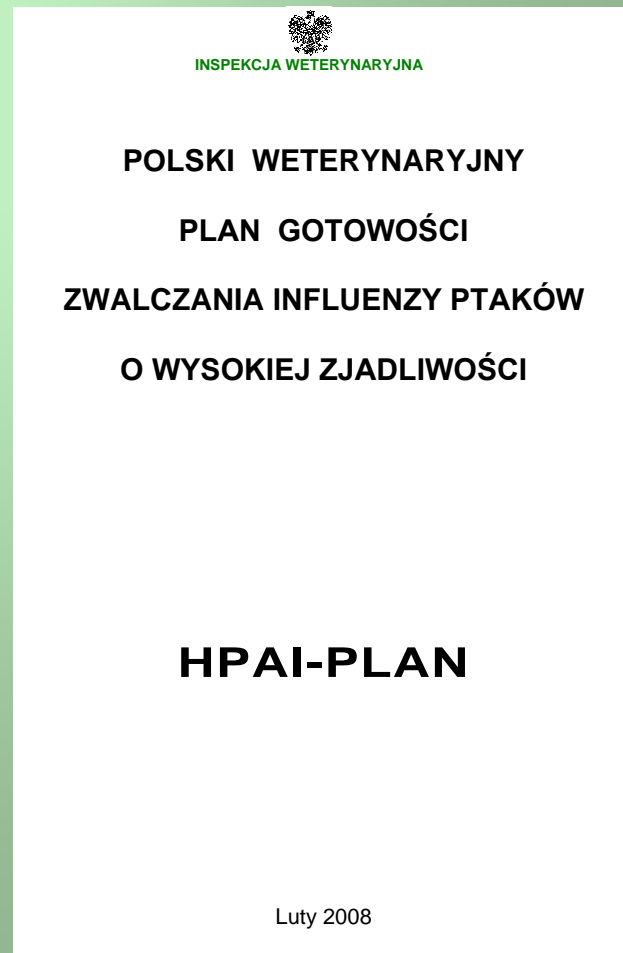
Dyrektywa 2005/94/KE – obowiązek opracowania

Planów Gotowości – plany awaryjne opracowane ze służbami zdrowia publicznego, władz medycyny pracy aby zapewnić osobom najbardziej narażonym odpowiednią ochronę.

Procedur wzmocnienia biobezpieczeństwa ferm.

Szczegółowe procedury oraz niezbędne informacje dla inspekcji weterynaryjnej są przedstawione w:

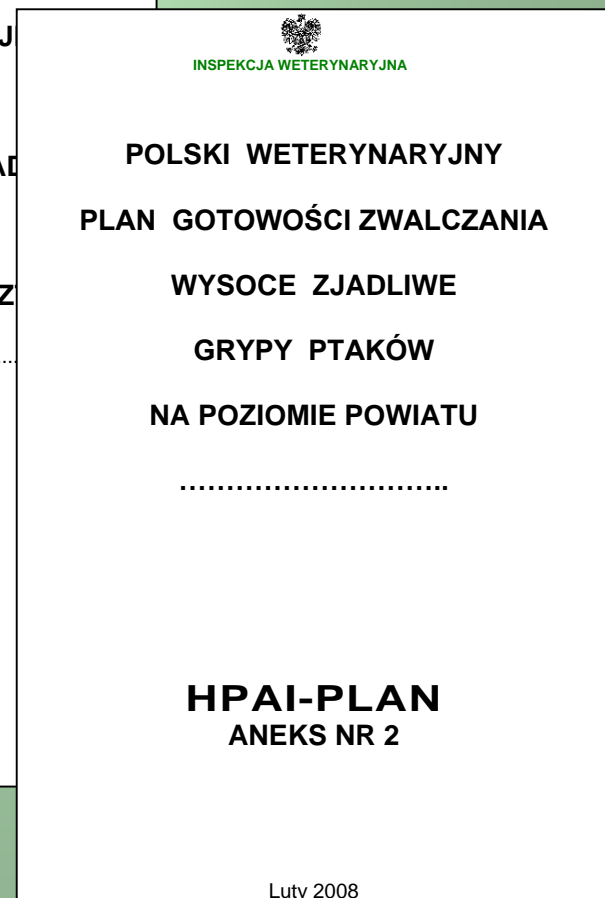
Krajowym Planie gotowości zwalczania wysoce zjadliwej grypy ptaków.

Szczegółowe procedury oraz niezbędne informacje dla inspekcji weterynaryjnej są przedstawione w planie:

- Wojewódzkim stanowi aneks nr 1 w krajowym planie gotowości oraz
- Powiatowym stanowi aneks nr 2 w krajowym planie gotowości

Zatwierdzone - Decyzja
UE

Powodzenie planu gotowości

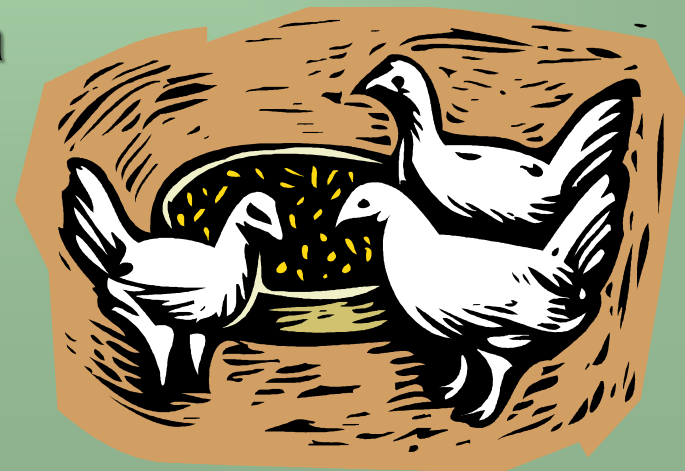
- Monitorować
- Szkolić służbę weterynaryjną
- Wykryć
- Wstrzymać
- Zwalczyć
- Informować
- Wypłacić odszkodowanie
- Zanalizować walkę z chorobą
- Wyciągnąć wnioski
- Wprowadzić konieczne zmiany do Planu
- Przygotować się na wypadek wystąpienia

STRATEGIA KONTROLOWANIA CHOROBY

Strategia polega na szybkim likwidowaniu postaci grypy ptasiej u drobiu w możliwie najkrótszym okresie poprzez:

- izolacja drobiu – ograniczenie kontaktu z ptactwem dzikim (utrzymanie, w tym karmienie w zamknięciu),
- ścisłe przestrzeganie przez hodowców zaleceń Inspekcji Weterynaryjnej – kontrola Inspekcja Wet., Policja, Straż Gminna,
- ścisłą kwarantannę sztuk podejrzanych, szybkie wybicie całego pogłowia drobiu w ognisku choroby, jego zniszczenie wraz z zakażonymi produktami, materiałami i sprzętem celem przerwania dalszej transmisji,
- skuteczne odkażanie środowiska celem usunięcia / ograniczenia obecności wirusa,

STRATEGIA KONTROLOWANIA CHOROBY

- ścisłą kontrolę przemieszczania drobiu celem zapobieżenia rozprzestrzenianiu wirusa
- prowadzenie dochodzenia i przeglądów celem zlokalizowania źródła i określenia zasięgu infekcji,
- tworzenie stref w celu oddzielenia obszarów zakażonych od wolnych od choroby,
- zgłaszanie podejrzeń choroby organom Inspekcji Weterynaryjnej
  - powiatowym lekarzom weterynarii,
  - lekarzom prywatnej praktyki lub
  - do urzędów gmin.

Procedura postępowania przy zwalczaniu grypy ptaków - podejrzenie choroby

- zgłoszenie podejrzenia,
- rejestracja zgłoszenia,
- postawienie PZK, WZK i KZK w stan podwyższonej gotowości,
- badanie zwierząt w gospodarstwie podejrzanym,

(AFP PHOTOS)

PODEJRZENIE CHOROBY

- pobranie i przesłanie próbek do badań laboratoryjnych,
- blokada gospodarstwa przygotowanie obszaru zapowietrzonego i zagrożonego
- wynik „-” odwołanie,
- wynik „+” stwierdzenie choroby

Procedura postępowania przy zwalczaniu grypy ptaków

STWIERDZENIE CHOROBY

OGNISKO „GRYPY PTAKÓW”

potwierdzenie podejrzenia – stwierdzenie choroby,

- wyznaczenie ogniska choroby i jego rejestracja,
- notyfikacja ogniska choroby do Komisji Europejskiej,
- zliczenie zwierząt wrażliwych w ognisku (drób i trzoda chlewna),
- likwidacja zwierząt wrażliwych w ognisku (drób i/lub trzoda chlewna),

Procedura postępowania przy zwalczaniu grypy ptaków

- zniszczenie lub zagospodarowanie zwłok zwierzęcych oraz produktów, pasz, rzeczy i odpadów pochodzących z ogniska (utyliczacja lub zakopanie, spalenie),
- oczyszczanie i odkażanie ,
- odszukanie i zniszczenie produktów, pasz, rzeczy i odpadów, które opuściły gospodarstwo w okresie inkubacji choroby,
- dalsza blokada gospodarstwa do czasu wygaszenia ogniska.

Procedura postępowania przy zwalczaniu grypy ptaków

Działanie w okręgu ZAPOWIETRZONYM

(o promieniu 3km):

- zabicie zwierząt wrażliwych na wysoce zjadliwą gripę ptaków (HPAI) w gospodarstwach gdzie ustalono możliwość przeniesienia choroby,
- kontrola przemieszczania ludzi i pojazdów
- perlustracja gospodarstw,
- blokada ruchu zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego.
- Informacja dla ludności- system nagłośnienia.

**Wszystkie służby przypisane w siatce
reagowania kryzysowego w CZK Wojewody;
PCZK u Starosty i gminach**

Procedura postępowania przy zwalczaniu grypy ptaków

w okręgu ZAGROŻONYM (o promieniu 10km)

- kontrola przemieszczania ludzi i pojazdów
- perlustracja gospodarstw,
- blokada ruchu zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego.

Wszystkie służby przypisane w siatce
reagowania kryzysowego w CZK
Wojewody; PCZK u Starosty i gminach

Procedura postępowania przy zwalczaniu grypy ptaków

- DZIAŁANIA W OBSZARZE CISZY (o promieniu 20 km)

Ewentualne ustanowienie obszaru ciszy zależy od ustaleń PLW w zakresie konieczności:

- duże zagęszczenie gospodarstw drobiarskich,
- możliwa ewentualna ucieczka hodowców ze zwierzętami,
- inne

Policja, Inspekcja Transportu Drogowego, Straże Miejskie i Gminne

Procedura postępowania przy zwalczaniu grypy ptaków

WYGASZENIE OGNISKA

- zniesienie restrykcji
- ponowne zasiedlenie.

Zadania dla poszczególnych instytucji i podmiotów

OCENIAĆ RYZYKO WPROWADZENIA CHOROBY

- kontakt dzikie ptaki i drób hodowany wolny wybieg,**
- okresy zbierania się dzikich ptaków w grupy –przeloty,**
- brak szczepień – zakaz,**
- międzynarodowa wymiana informacji (ptaki żyjące, ...)**

Zadania dla poszczególnych instytucji i podmiotów

Wojewódzki Inspektorat Weterynarii

III Etap reagowania – „wojna”

- Prowadzenie działań przeciwepizootycznych przy wsparciu jednostek wspomagających,**
- Monitorowanie przebiegu epizootii oraz nadzór nad likwidacją zagrożenia,**

Zadania dla poszczególnych instytucji i podmiotów

Wojewódzki Inspektorat Weterynarii c. d.

- Kontrola przestrzegania nakazów i zakazów (decyzji i rozporządzeń),**
- Codzienne raportowanie o przebiegu epizootii do Głównego Lekarza Weterynarii i Wojewody.**
- Stała analiza zagrożeń, w tym planowanie działań w oparciu o posiadane siły i środki**
- oraz analiza bieżących potrzeb.**

Inne podmioty współdziałające

Władze samorządowe właściwe dla miejsca wystąpienia ogniska - celem zapewnienia:

- dystrybucji ulotek informacyjnych dla rolników,
- obsługi (uszczelnianie kurników, załadunku zwierząt zabitych itp.),
- ciężkiego sprzętu do ładowania zabitego drobiu oraz ewentualnego grzebania,
- bieżącego przekazywania informacji o realizacji zadań do PCZK → Centrum Zarządzania Kryzysowego Wojewody.

ZALECENIA WHO

- **Unikanie kontaktu z ptakami niezależnie od tego czy są one zdrowe czy nie.**
- **Osoby, które muszą pracować z ptakami powinny nosić maski i kombinezony chroniące przed pyłem unoszącym się ze ściółki, a także dbać o higienę.**
- **Drób z zarażonych stad musi być niszczony i nie może być przeznaczony do spożycia przez ludzi i zwierzęta nawet po przetworzeniu.**
- **Uznano, że drób i jaja ze zdrowych stad znajdujących się jednak na terenach objętych epidemią po przetworzeniu nie zagrażają zdrowiu ludzkiemu.**

Wnioski

Właściwe przygotowanie poszczególnych służb, straży i inspekcji gwarantuje odpowiednie współdziałanie przy ewentualnym zwalczaniu wysoce zjadliwej grypy ptaków.

Właściwe przygotowanie podmiotów gospodarczych (producenci drobiu, zakłady uboju i przetwórstwa) w okresie spokoju i alarmu przed epizoocyjnego

Ostatnie przypadki grypy w Polsce i UE

Od stycznia do grudnia 2014 r. odnotowano wiele ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków (HAPAI) H5N8 w gospodarstwach drobiarskich w Azji i Europie.

Źródło wirusa

– nie ma pewności

Migracje ptaków dzikich?

Zakażenia krzyżowe pomiędzy różnymi ptakami na obszarach lęgowych?
Jesienią w Niemczech i Holandii wykrycie w populacji dzikich ptaków.

Małe prawdopodobieństwo bezpośredniego kontaktu pomiędzy dzikimi ptakami a ptactwem hodowanym w gospodarstwach, w których wystąpiło zakażenie.

Bardzo prawdopodobne pośrednie wprowadzenie H5N8 poprzez ludzi, pojazdy, sprzęt, inne przedmioty, żywe zwierzęta i/lub produkty pochodzenia zwierzęcego zakażone wirusem.

Zjadliwość i śmiertelność u większości ptaków dzikich niska do 20%.

Wysoce zjadliwa grypa ptaków H5N8 – dzikie ptactwo !?

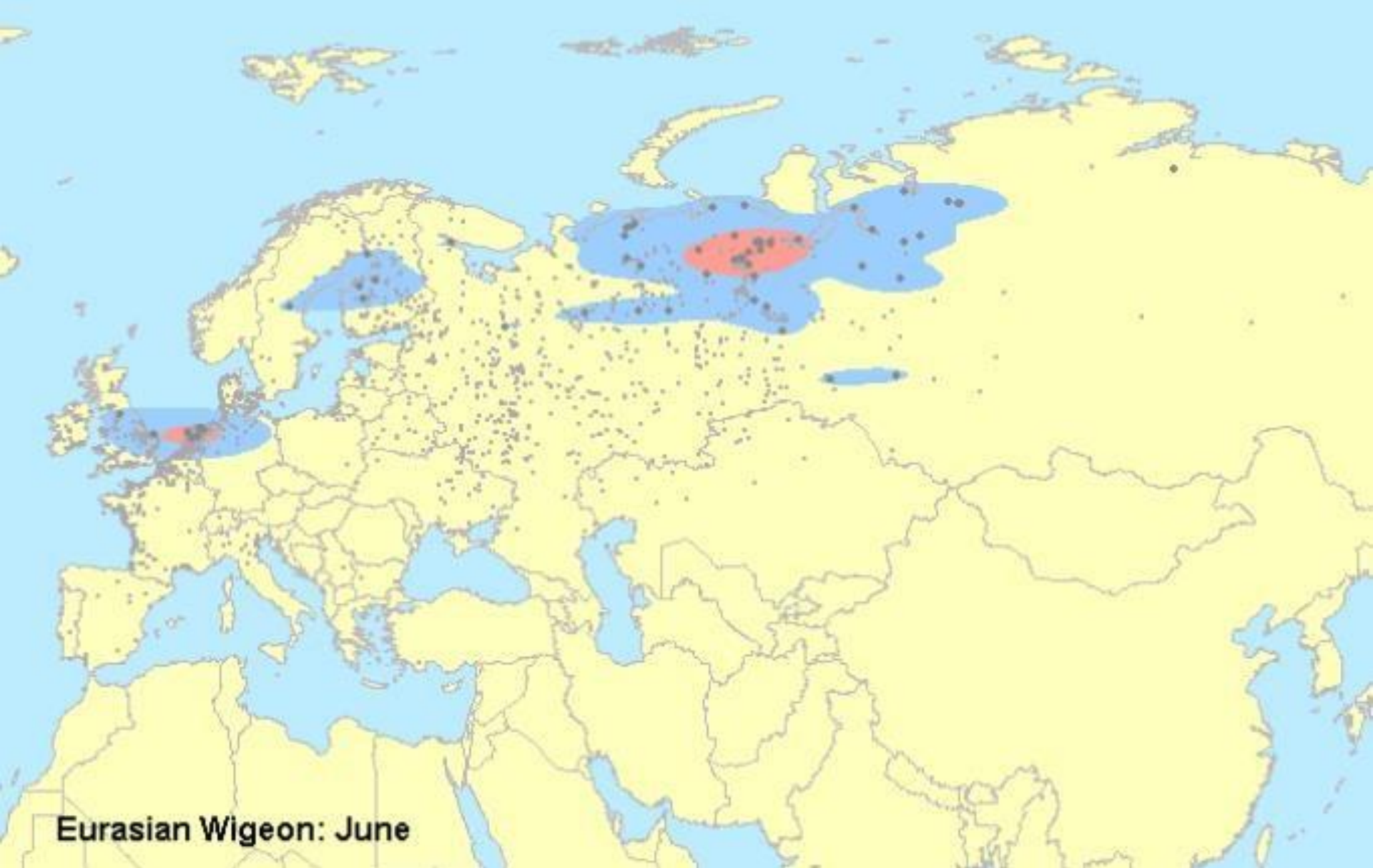

➤ 650 nadajników
śledzących 23 gatunki w
12 krajach

Główne szlaki migracji świstuna euroazjatyckiego w oparciu o dane uzyskane w czerwcu i listopadzie w z odczytu obrączek schwytanych osobników (źródło: Migration Mapping Tool) ©MMT

Sytuacja w Europie 2016/2017

Od października do początku lutego odnotowano ponad 1400 ognisk choroby u drobiu lub ptaków dzikich

23 państwa europejskie zgłosiły obecność wirusa HPAI podtypu H5N8 u dzikich ptaków, a są to: Austria, Bułgaria, Chorwacja, Czarnogóra, Czechy, Dania, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Niemcy, Polska, Portugalia, Rosja, Rumunia, Serbia, Słowenia, Szwajcaria, Szwecja, Wielka Brytania i Węgry.

Wirus wykrywany jest przede wszystkim u ptaków związanych ze środowiskiem wodnym (blaszkodziobe i siewkowe). Najczęściej wykrywany jest u łabędzi niemych

Sytuacja w Europie 2016/2017

Oprócz zakażeń wirusem H5N8, w 6 państwach (Holandia, Niemcy, Chorwacja, Czarnogóra, Włochy, a ostatnio Polska) wykryto u dzikich ptaków (w Niemczech również u drobiu) obecność wirusa wysoce zjadliwej grypy ptaków podtypu H5N5.

Na podstawie dostępnych danych można przypuszczać, że wirus również przywędrował do Europy z Azji i wykazuje podobne właściwości patogenne jak H5N8

Sytuacja w Europie 2016/2017

W 20 krajach potwierdzono obecność wirusa HPAI/H5N8
u drobiu

Ogółem zdiagnozowano w Europie kilkaset ognisk tej choroby (w tym na Węgrzech ponad 230, a we Francji ponad 200)

Wirus stwierdzany jest zarówno u drobiu utrzymywanego w systemie przyzagrodowym jak i chowie fermowym.

Zazwyczaj stwierdzenie wirusa u drobiu było poprzedzone jego wykryciem w populacji dzikiej.

Sytuacja w Polsce

Od momentu wykrycia pierwszych przypadków H5N8 (listopad 2016 r.) zdiagnozowano w Polsce 58 ognisk HPAI H5N8 u drobiu (indyki, gęsi, kaczki, kury; zarówno fermowy jak i w chowie przyzagrodowym) oraz zakażenia tym wirusem u ptaków dzikich w ok. 58 lokalizacjach

W dwóch miejscach (województwo dolnośląskie) stwierdzono u łabędzi niemych zakażenie wirusem HPAI podtypu H5N5

Bioasekuracja =Biologiczna ochrona fermy

Program zdrowotny –działania zmierzające do populacji przed transmisją czynników zakaźnych” cyt. za Anonymous,1999

HPAI H5N8 in wild birds, captive birds
and in poultry

1_HPAI_October_2016_landscape

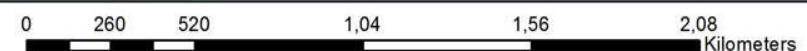
- Legend
- ★ Highly pathogenic avian influenza in captive birds
  - ★ Highly pathogenic avian influenza in wild birds
  - Highly pathogenic avian influenza in poultry

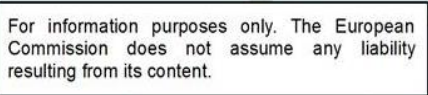
From 01/10/2016 to 31/10/2016
2017 - SANTE GIS
Last update: 19 January 2017

For information purposes only. The European Commission does not assume any liability resulting from its content.

Legend

- ★ Highly pathogenic avian influenza in captive birds
- ☆ Highly pathogenic avian influenza in wild birds
- Highly pathogenic avian influenza in poultry

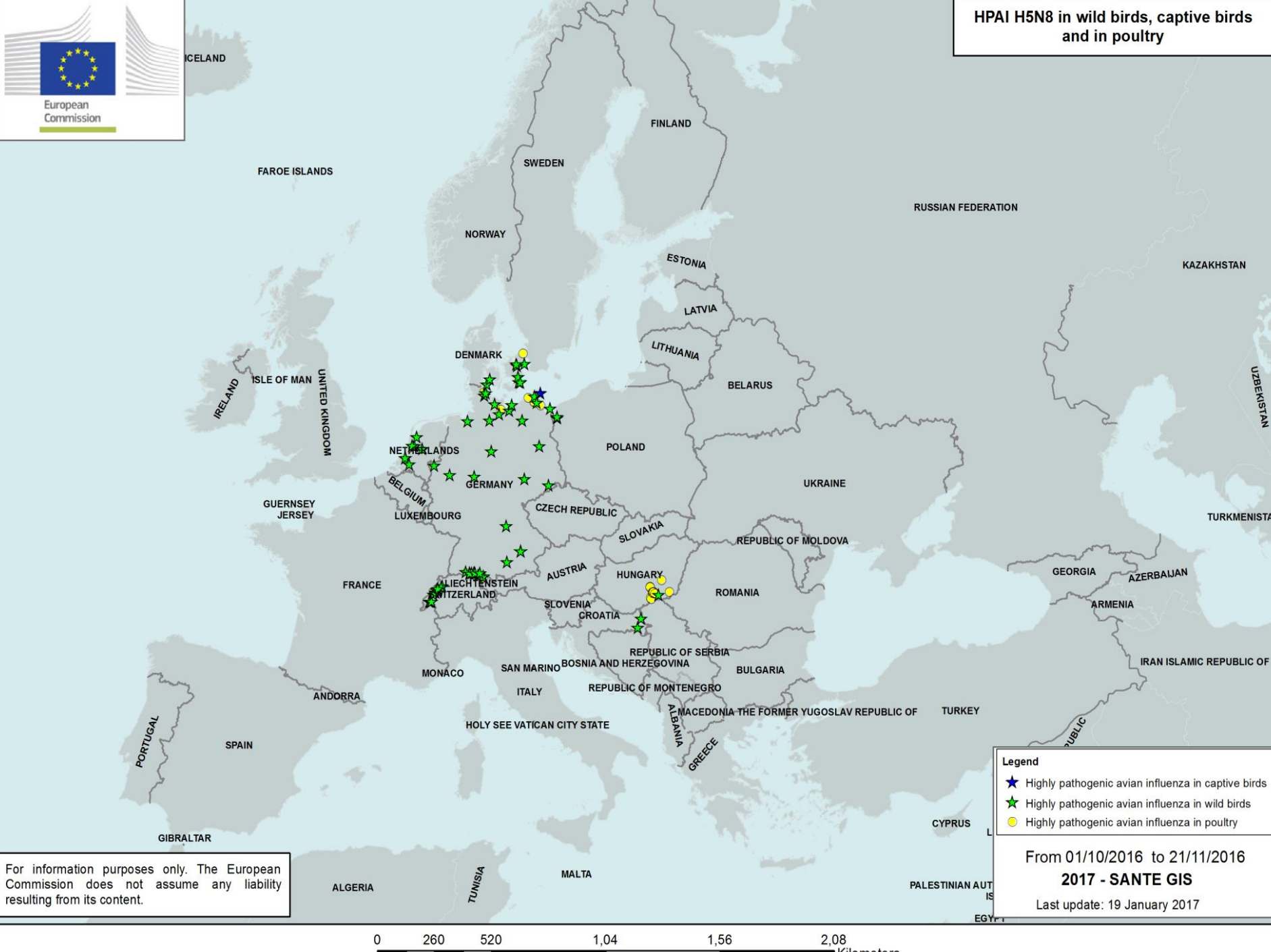
From 01/10/2016 to 14/11/2016

2017 - SANTE GIS

Last update: 19 January 2017

HPAI H5N8 in wild birds, captive birds
and in poultry

For information purposes only. The European Commission does not assume any liability resulting from its content.

Legend

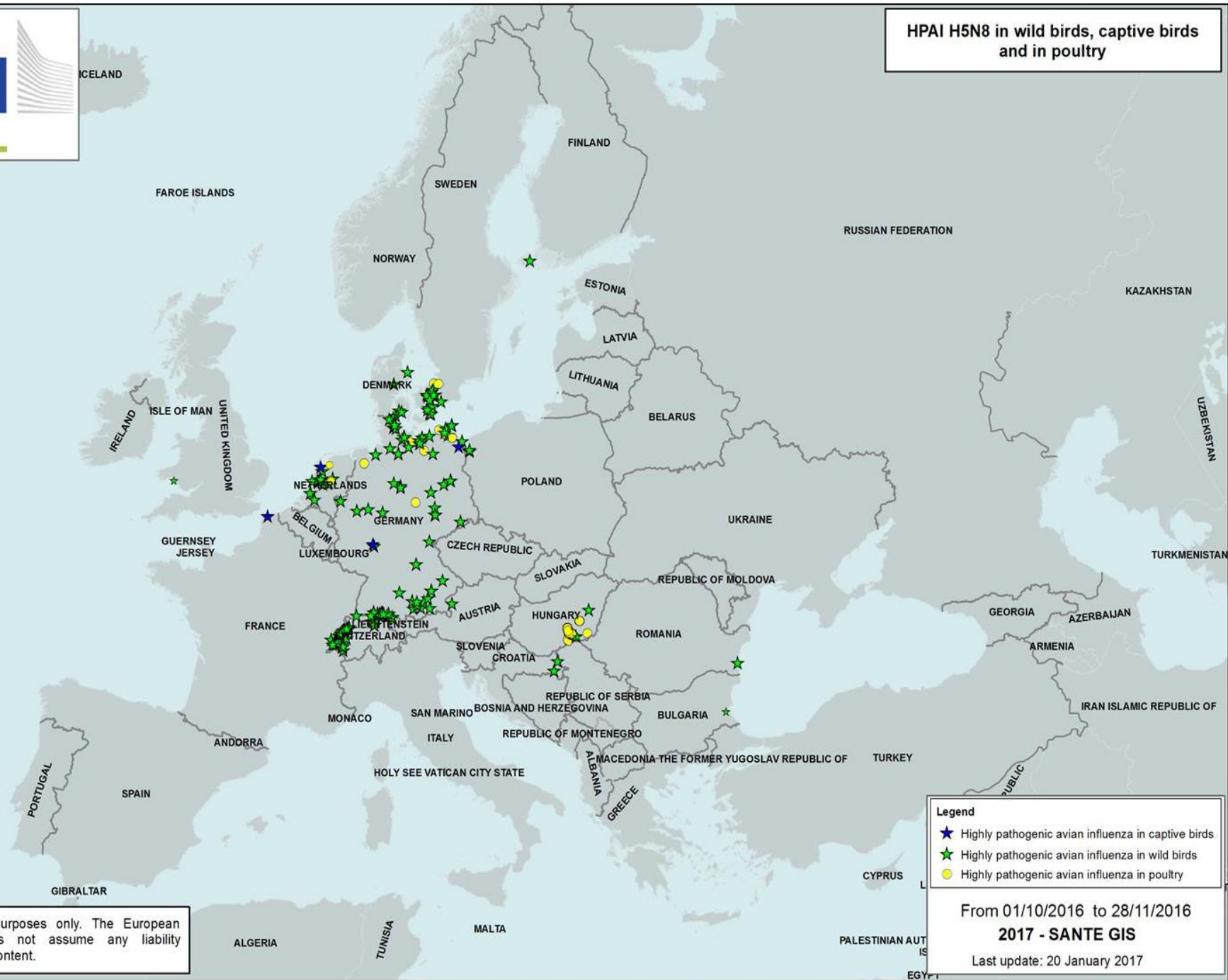
- ★ Highly pathogenic avian influenza in captive birds
- ★ Highly pathogenic avian influenza in wild birds
- Highly pathogenic avian influenza in poultry

From 01/10/2016 to 21/11/2016

2017 - SANTE GIS

Last update: 19 January 2017

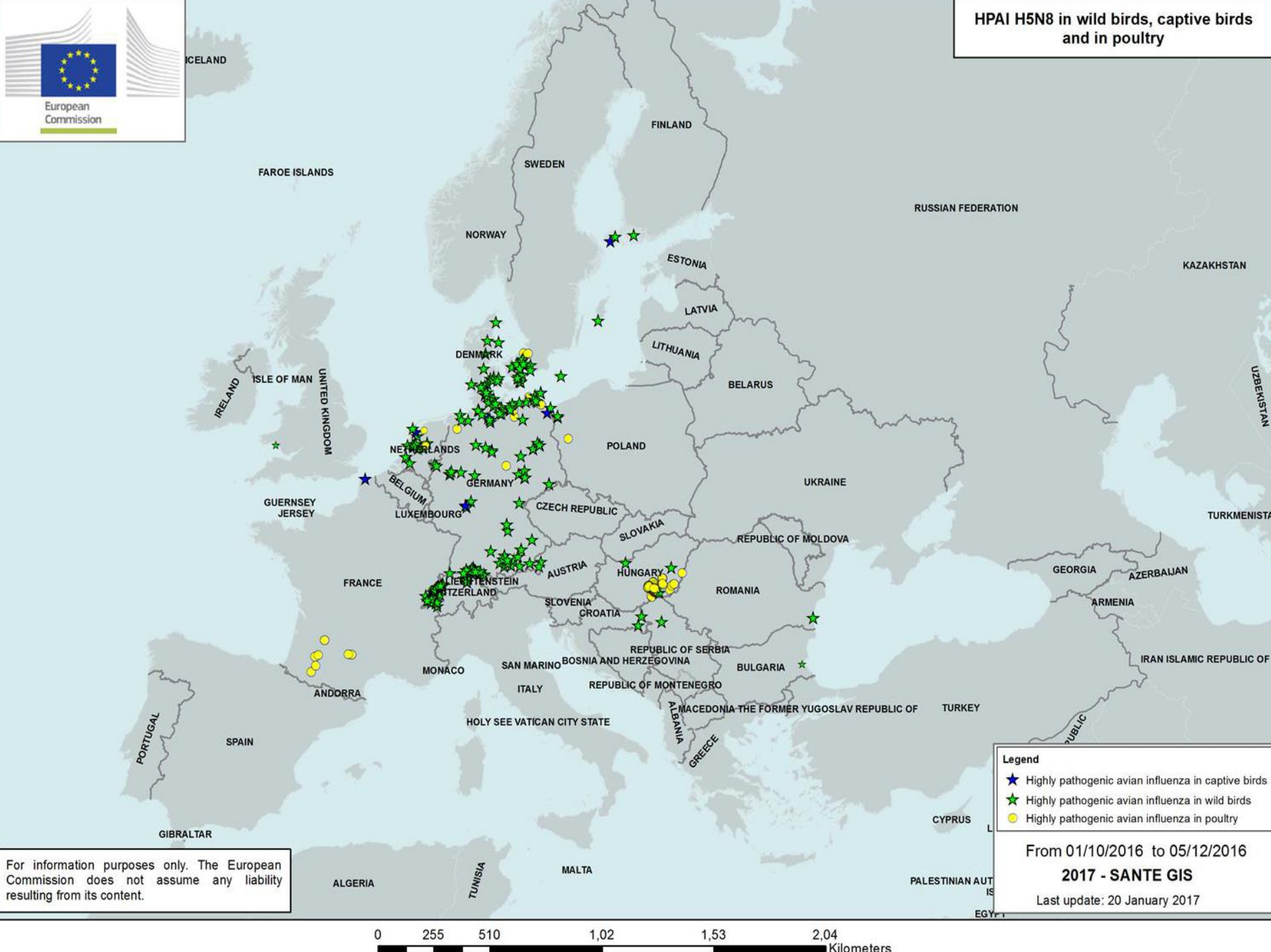

For information purposes only. The European Commission does not assume any liability resulting from its content.

HPAI H5N8 in wild birds, captive birds
and in poultry

For information purposes only. The European Commission does not assume any liability resulting from its content.

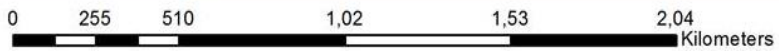
Legend

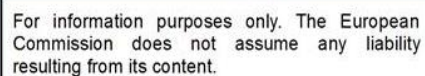
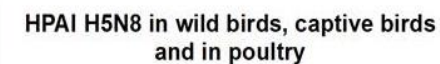
- ★ Highly pathogenic avian influenza in captive birds
- ★ Highly pathogenic avian influenza in wild birds
- Highly pathogenic avian influenza in poultry

From 01/10/2016 to 05/12/2016

2017 - SANTE GIS

Last update: 20 January 2017

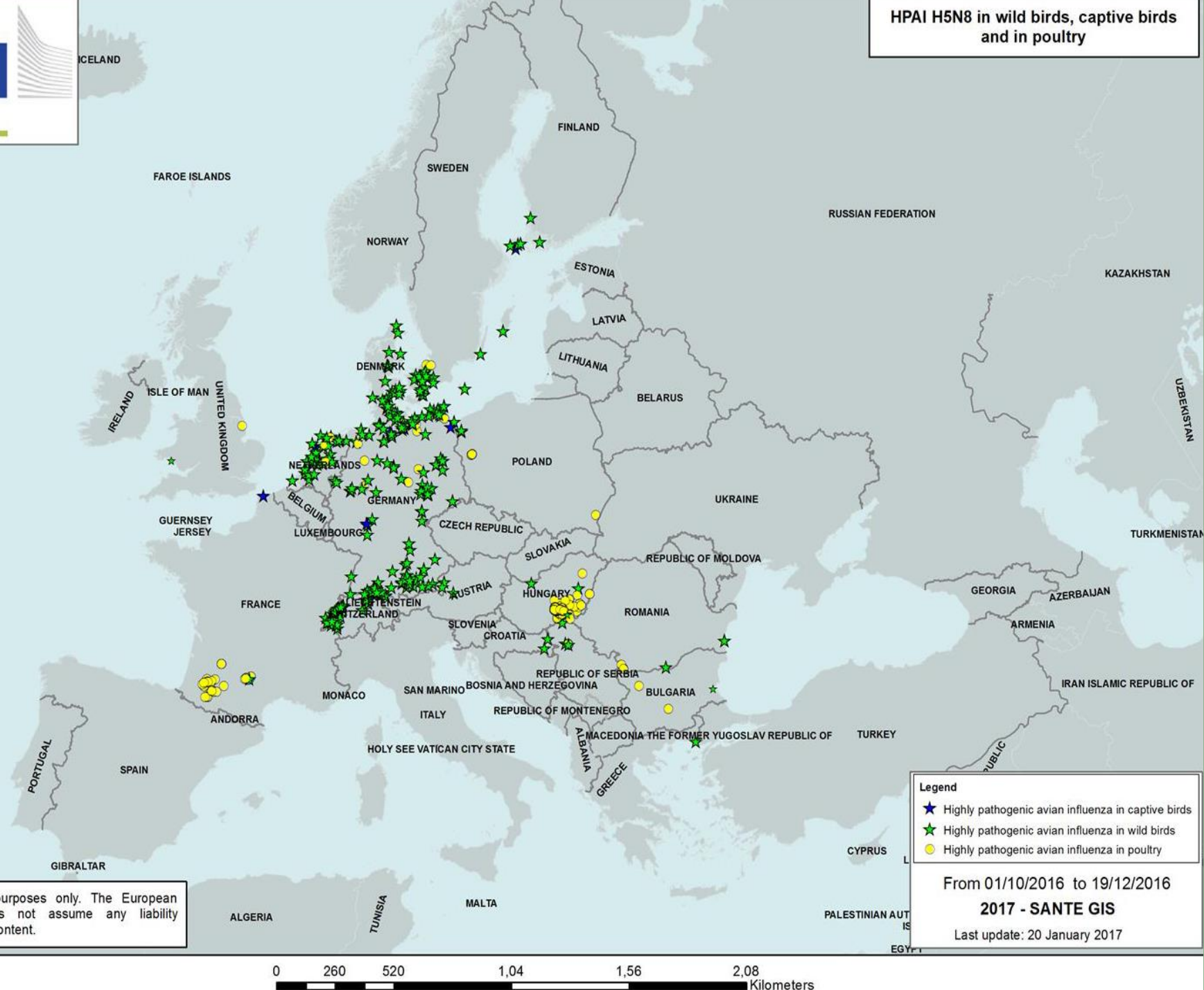

Legend

- ★ Highly pathogenic avian influenza in captive birds
- ☆ Highly pathogenic avian influenza in wild birds
- Highly pathogenic avian influenza in poultry

From 01/10/2016 to 12/12/2016
2017 - SANTE GIS
 Last update: 20 January 2017

For information purposes only. The European Commission does not assume any liability resulting from its content.

Legend

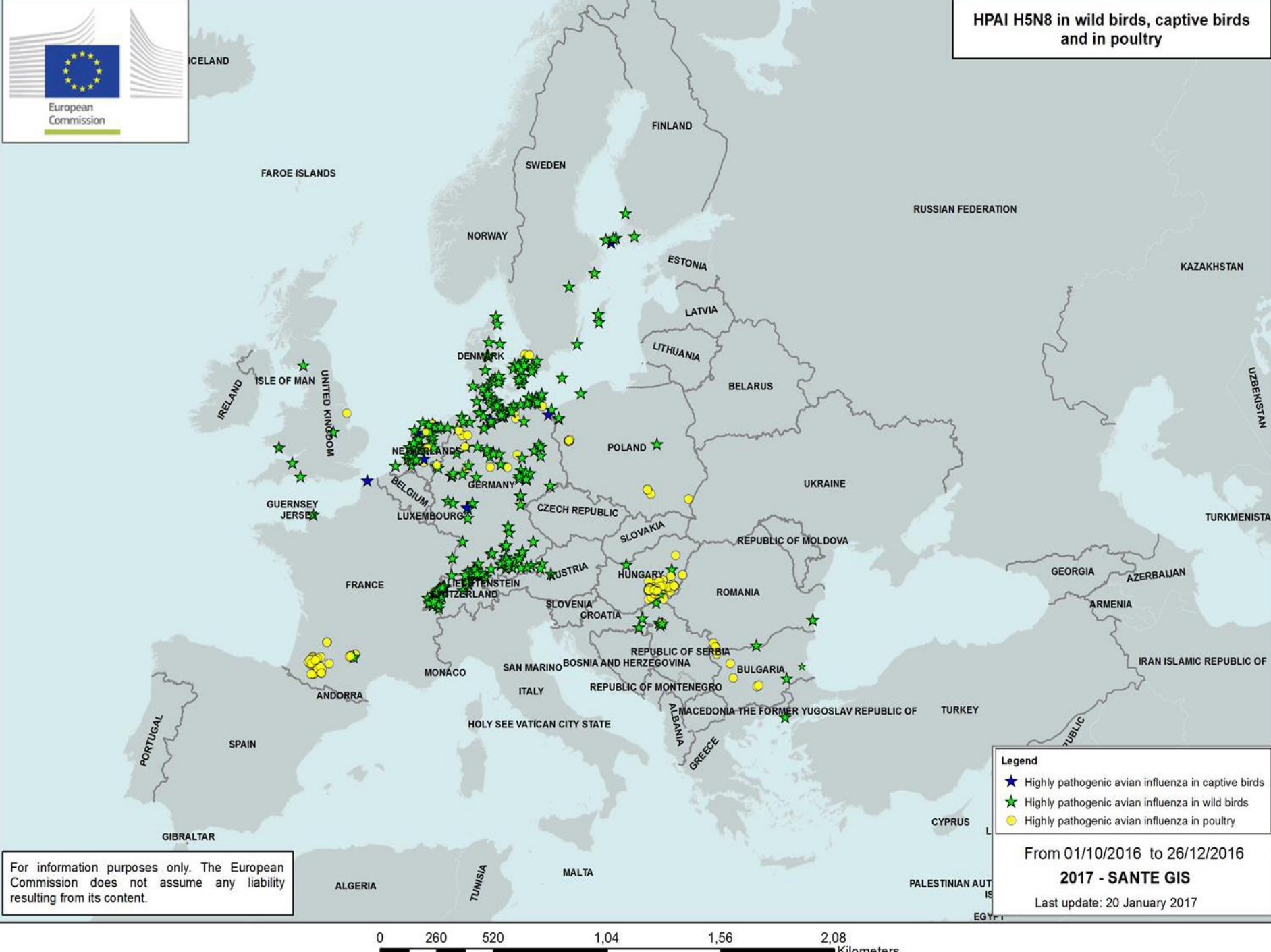
- ★ Highly pathogenic avian influenza in captive birds
- ★ Highly pathogenic avian influenza in wild birds
- Highly pathogenic avian influenza in poultry

From 01/10/2016 to 19/12/2016
2017 - SANTE GIS
Last update: 20 January 2017

HPAI H5N8 in wild birds, captive birds
and in poultry

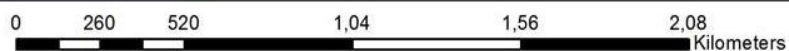

For information purposes only. The European Commission does not assume any liability resulting from its content.

Legend

- ★ Highly pathogenic avian influenza in captive birds
- ★ Highly pathogenic avian influenza in wild birds
- Highly pathogenic avian influenza in poultry

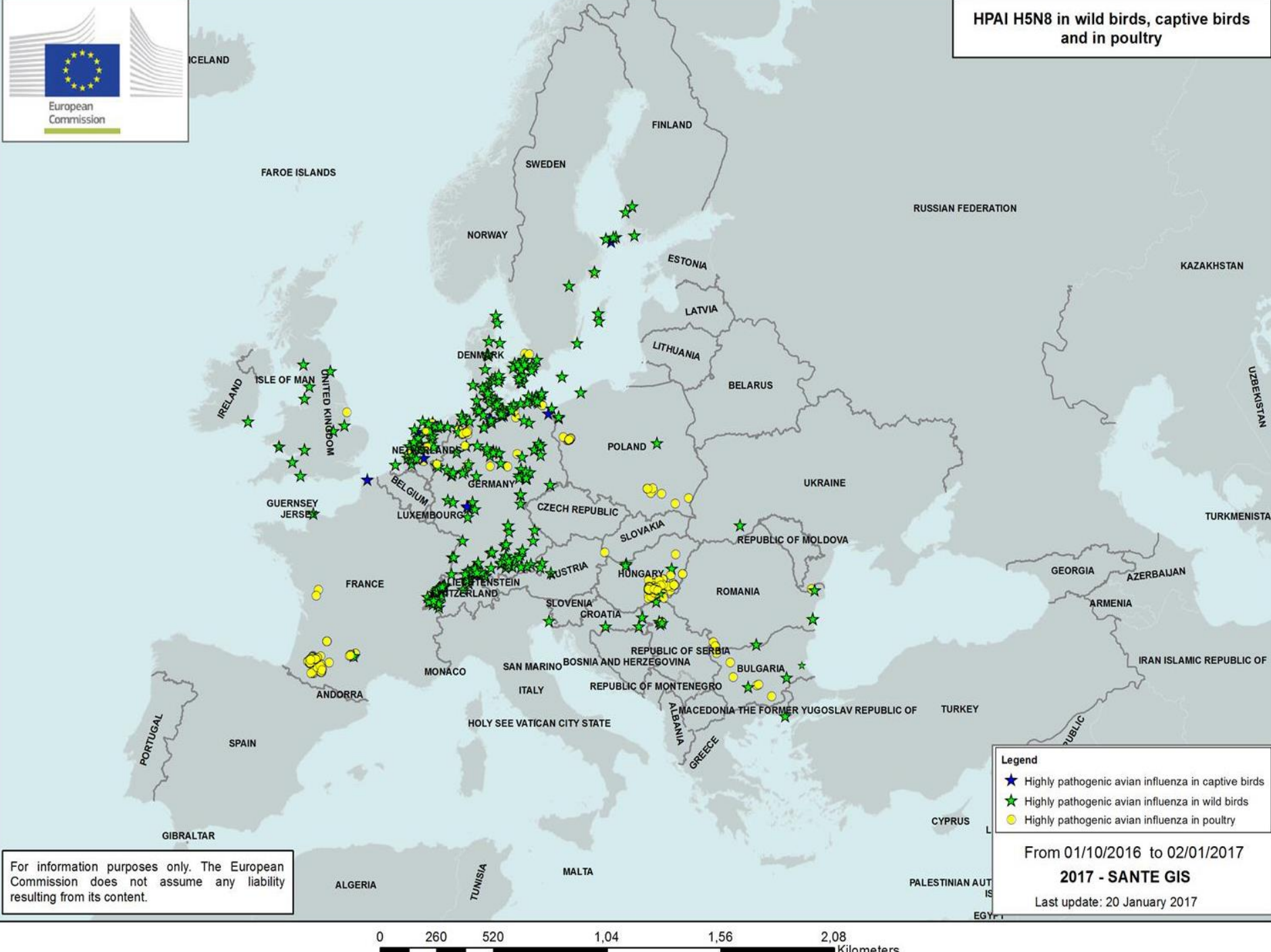
From 01/10/2016 to 26/12/2016
2017 - SANTE GIS
Last update: 20 January 2017

HPAI H5N8 in wild birds, captive birds
and in poultry

For information purposes only. The European Commission does not assume any liability resulting from its content.

Legend

- ★ Highly pathogenic avian influenza in captive birds
- ★ Highly pathogenic avian influenza in wild birds
- Highly pathogenic avian influenza in poultry

From 01/10/2016 to 02/01/2017

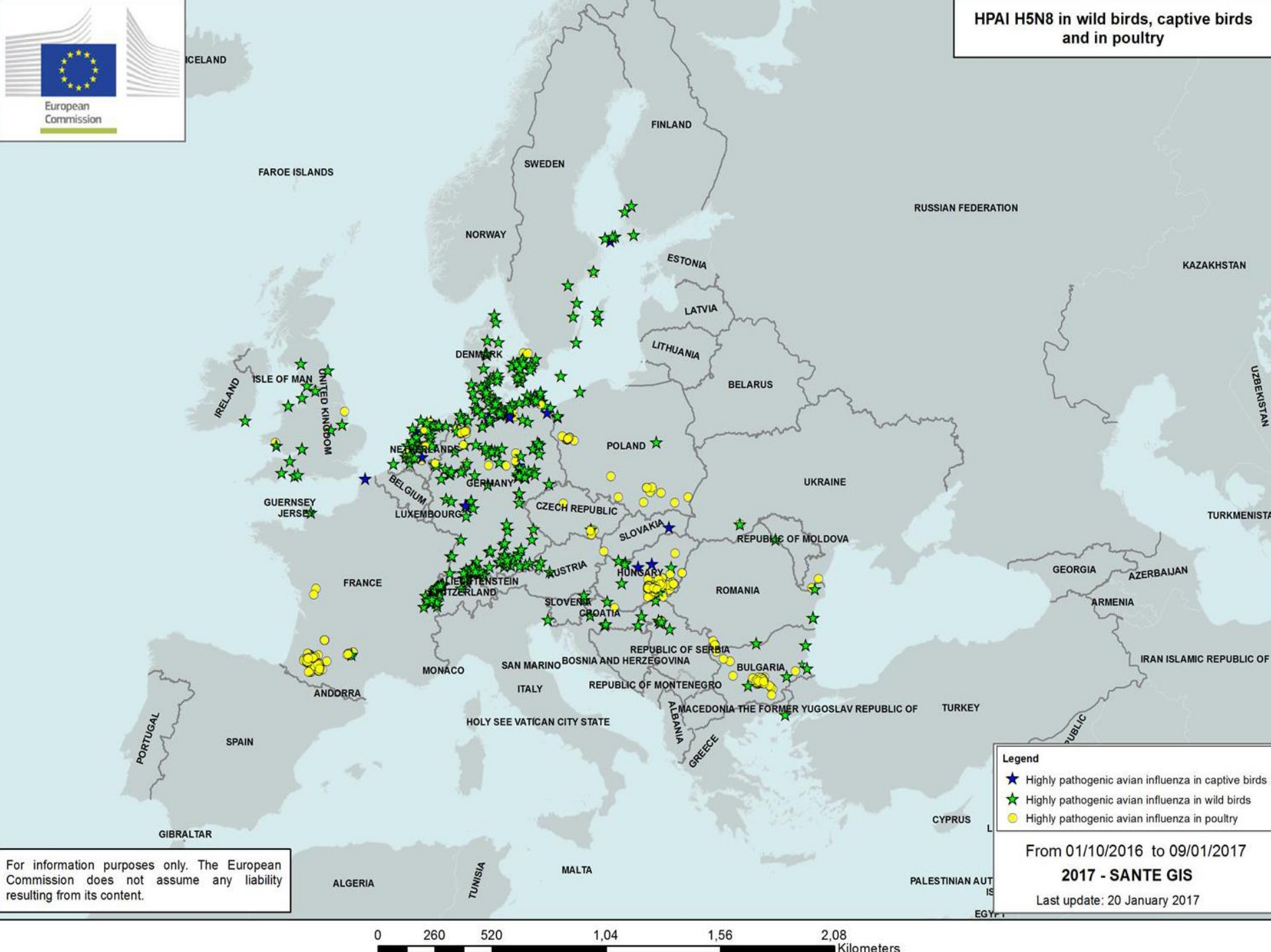
2017 - SANTE GIS

Last update: 20 January 2017

HPAI H5N8 in wild birds, captive birds
and in poultry

For information purposes only. The European Commission does not assume any liability resulting from its content.

Legend

- ★ Highly pathogenic avian influenza in captive birds
- ★ Highly pathogenic avian influenza in wild birds
- Highly pathogenic avian influenza in poultry

From 01/10/2016 to 09/01/2017

2017 - SANTE GIS

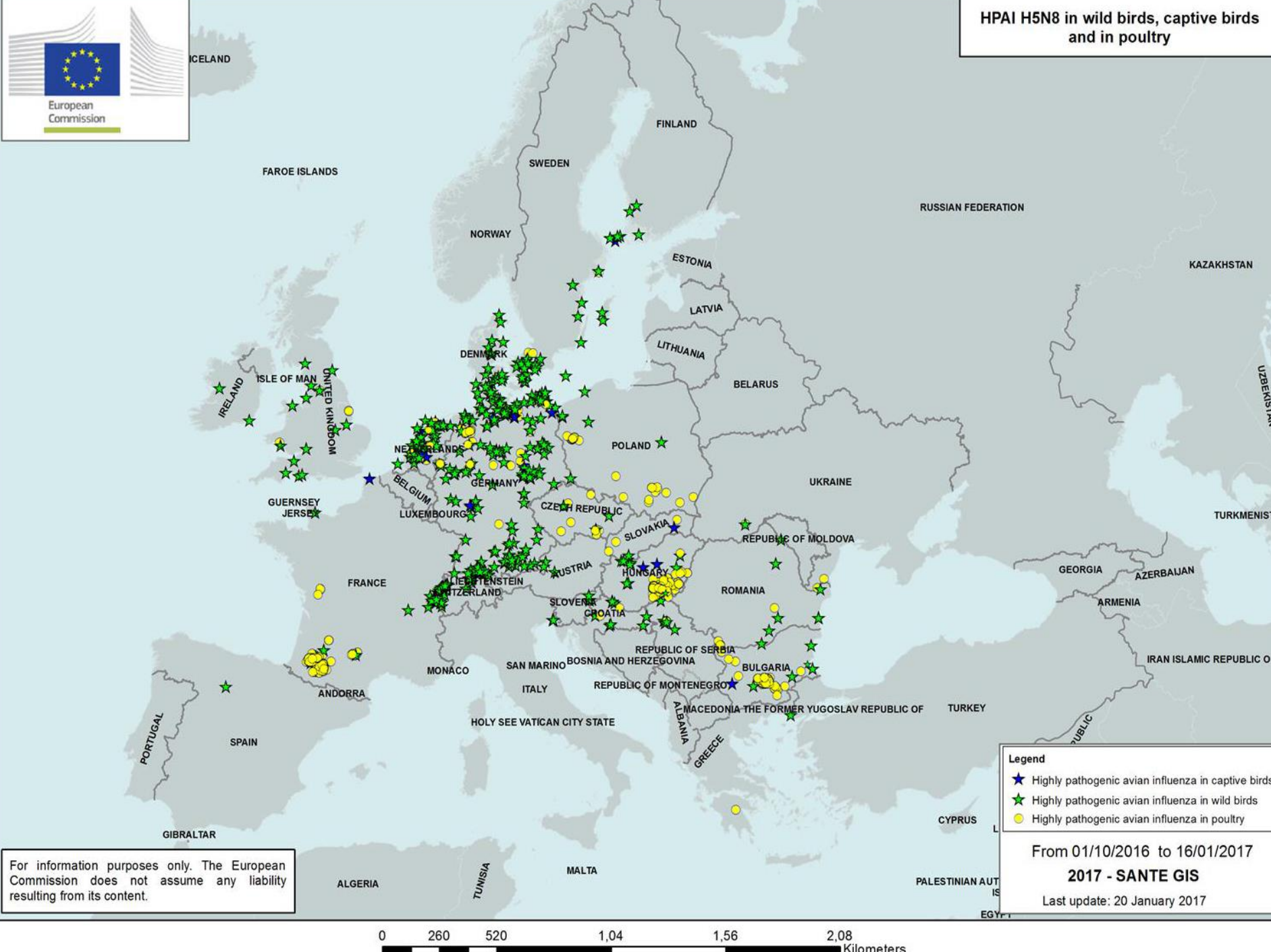
Last update: 20 January 2017

HPAI H5N8 in wild birds, captive birds
and in poultry

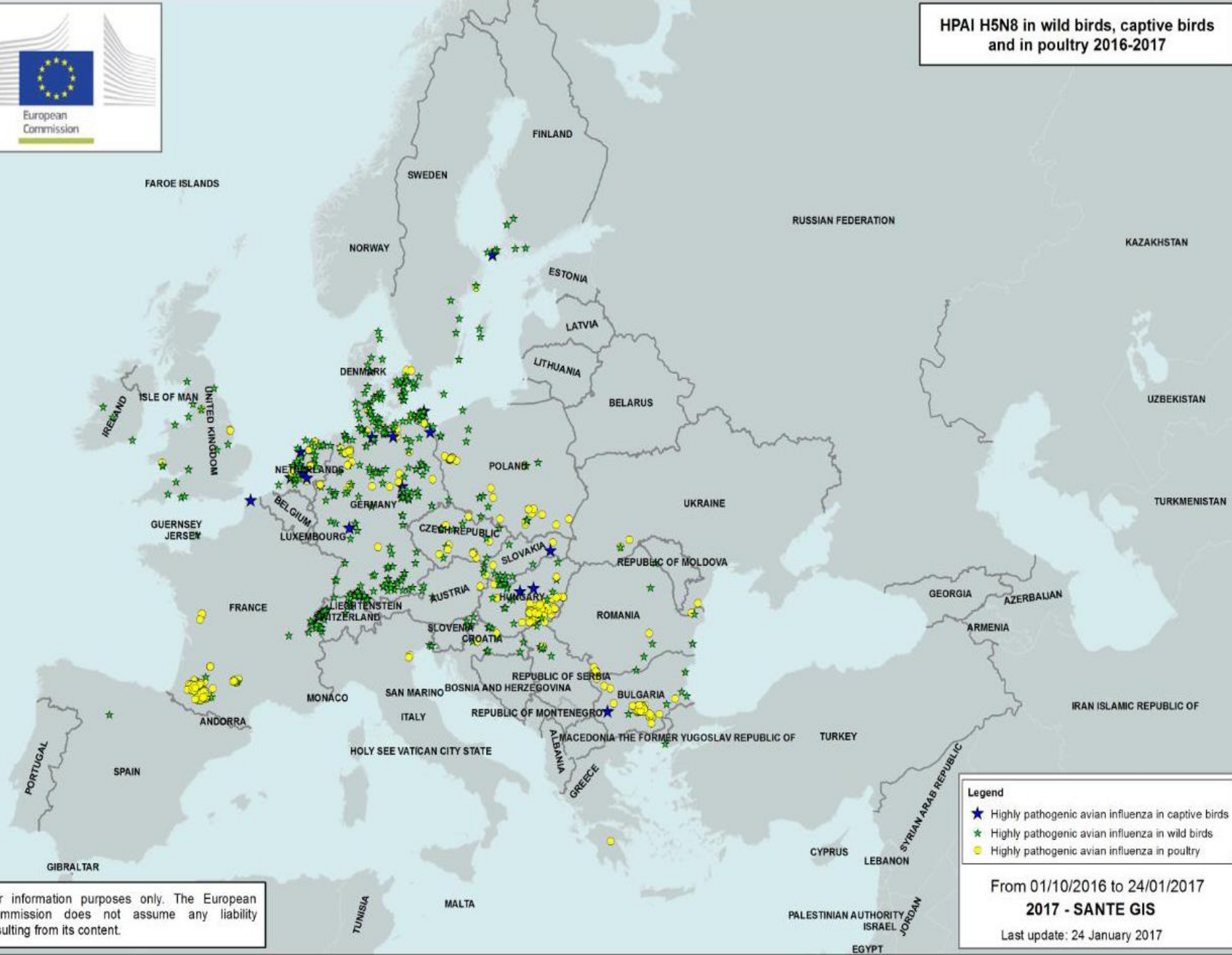

For information purposes only. The European Commission does not assume any liability resulting from its content.

Legend

- ★ Highly pathogenic avian influenza in captive birds
- ★ Highly pathogenic avian influenza in wild birds
- Highly pathogenic avian influenza in poultry

From 01/10/2016 to 16/01/2017
2017 - SANTE GIS
Last update: 20 January 2017

Legend

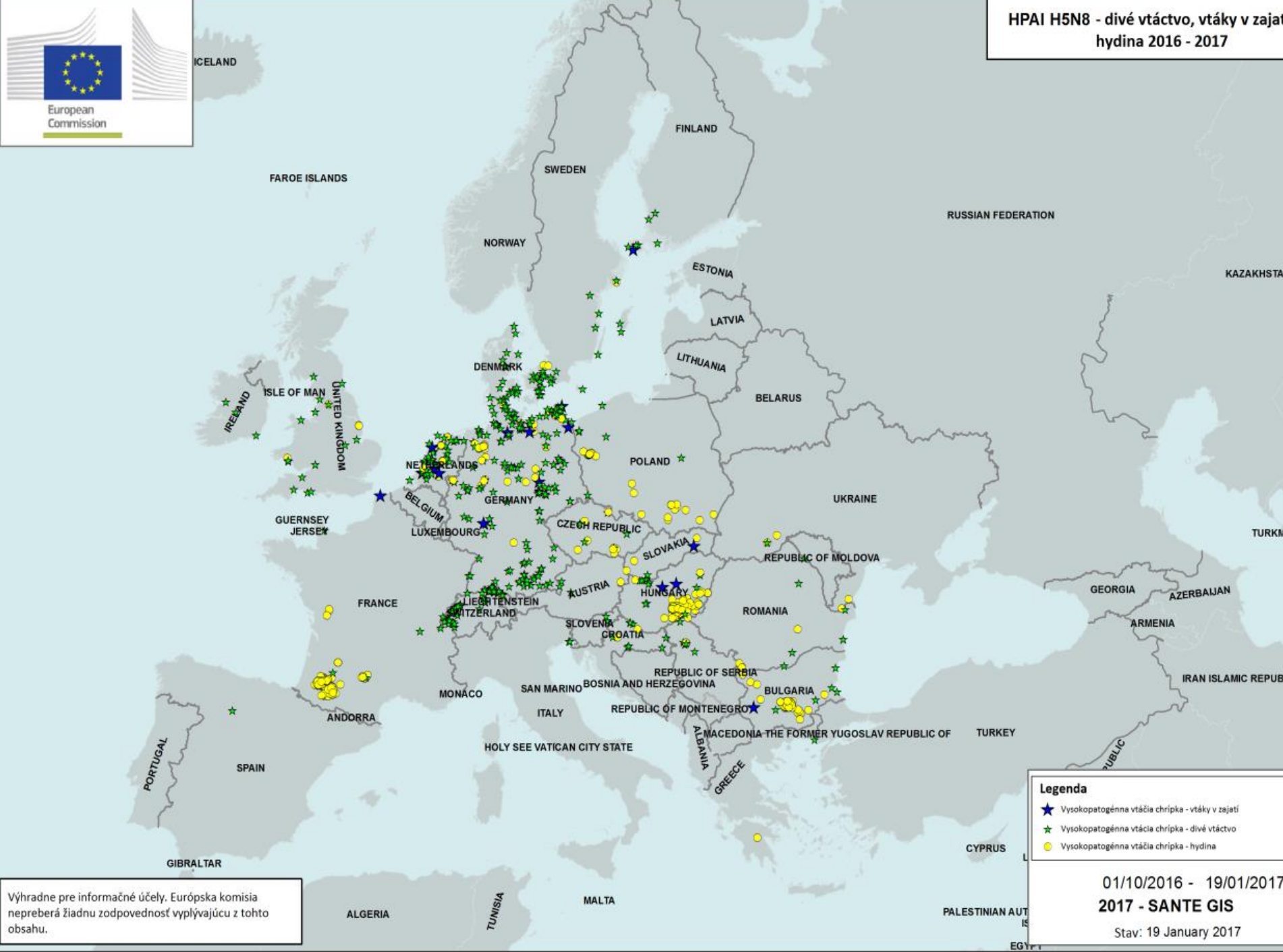
- ★ Highly pathogenic avian influenza in captive birds
- ★ Highly pathogenic avian influenza in wild birds
- Highly pathogenic avian influenza in poultry

From 01/10/2016 to 24/01/2017

2017 - SANTE GIS

Last update: 24 January 2017

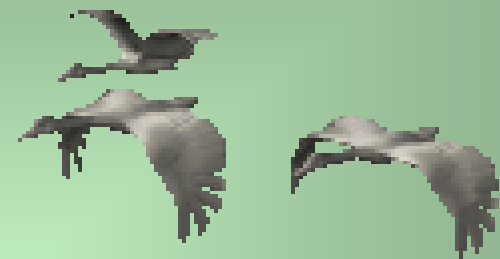
Výhradne pre informačné účely. Európska komisia
nepreberá žiadnu zodpovednosť vyplývajúcu z tohto
obsahu.

Legenda

- ★ Vysokopatogénna vtáčia chrípka - vtáky v zajatí
- ★ Vysokopatogénna vtáčia chrípka - divé vtáctvo
- Vysokopatogénna vtáčia chrípka - hydina

01/10/2016 - 19/01/2017
2017 - Sante GIS
Stav: 19 January 2017

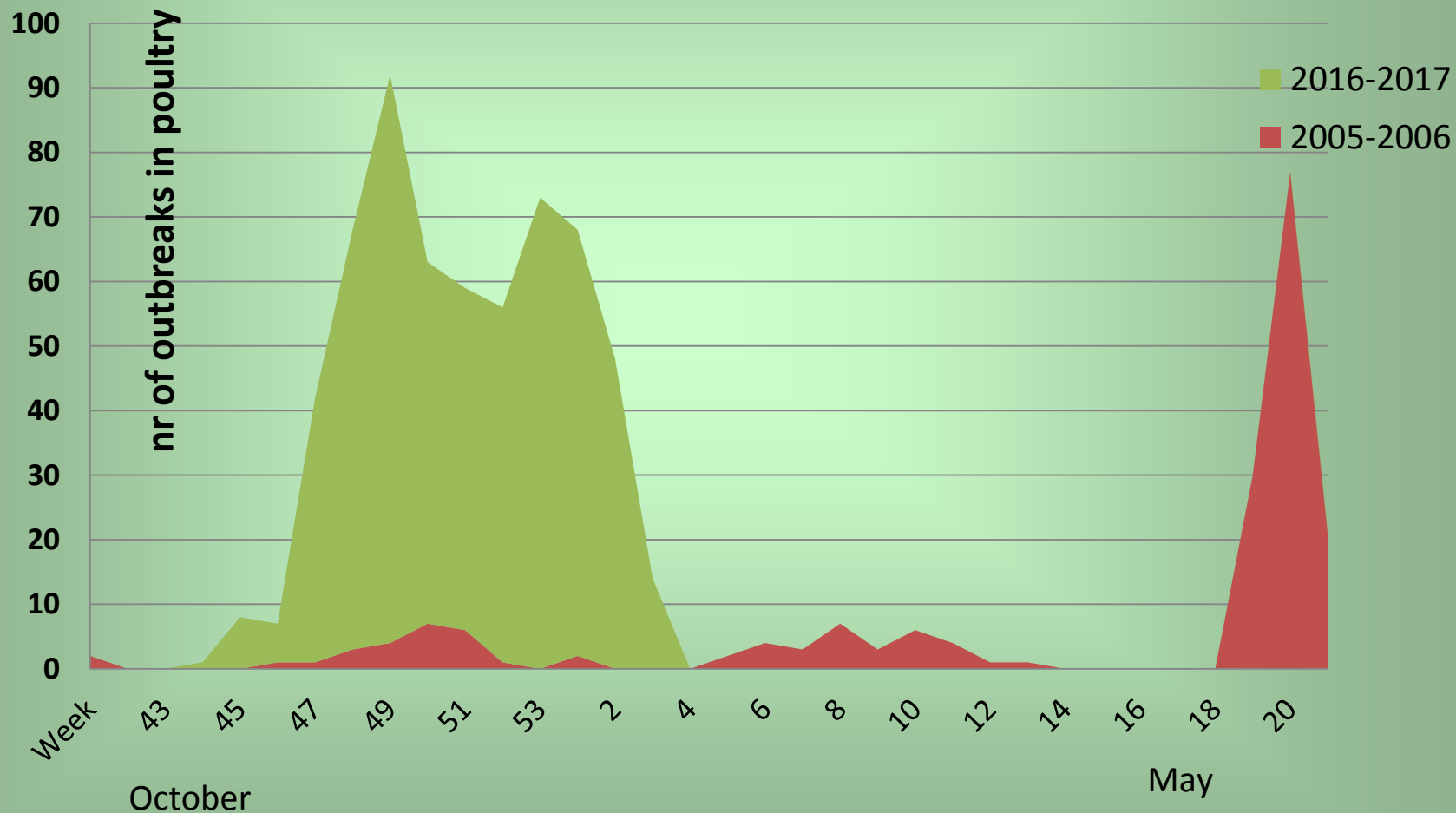
Member State	Poultry	Wild birds	Captive birds	Total
1. Germany	39	218	7	264
3. France	173	9	1	183
Italy	2	4		6
The Netherlands	9	37	4	50
The United Kingdom	4	15		19
Ireland		4		4
Denmark	1	38		39
Greece	1	1		2
Spain		1		1
Austria	2	6		8
Finland		11	1	12
Sweden	2	12		14
The Czech Republic	11	19		30
2. Hungary	230	22	2	254
5. Poland	33	20		53
Slovenia		6		6
4. Bulgaria	60	4	1	65
Romania	2	13		15
Slovakia	3	19	1	23
Croatia	2	8		10
Total	574	467	17	1058

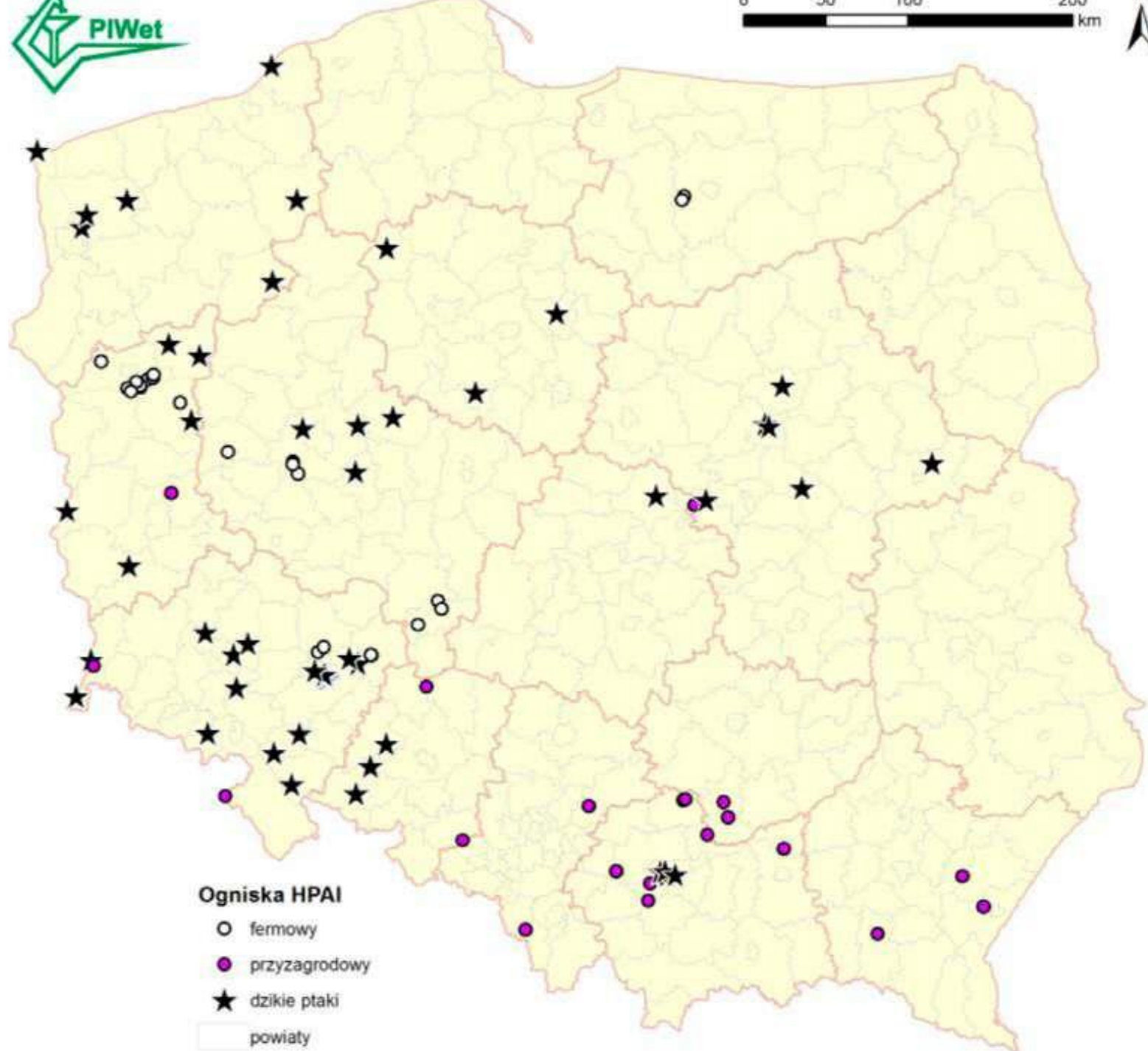
- **Number of HPAI H5(N8) outbreaks by Member State**

01/10/2016
to
26/01/2017

Porównanie epidemii H5N1 "2005/2006 " i z "2016-2017" epidemii H5N8

Zakażenie wirusem H5N8

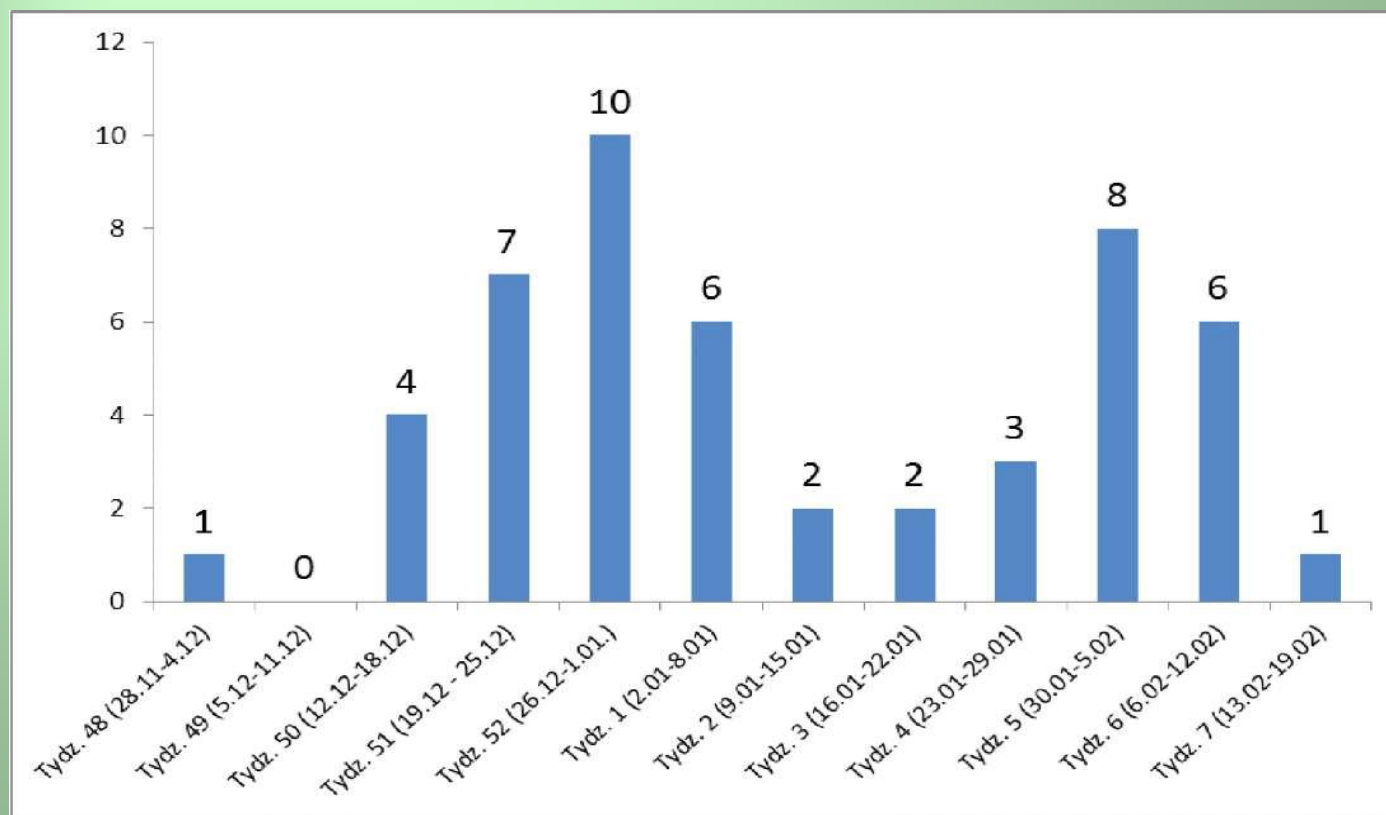

Ogniska HPAI

- fermowy
- przyzagrodowy
- ★ dzikie ptaki
- powiaty

Dynamikę występowania się HPAI u drobiu w Polsce (liczba ognisk w poszczególnych tygodniach roku 2016 i 2017) przedstawia poniższy wykres:

Zagrożenie zdrowia człowieka

- **Jak dotychczas nie stwierdzono na świecie ani jednego przypadku zakażenia wirusem HPAI/H5N8 u człowieka i w chwili obecnej nie ma podstaw do wprowadzania ponadstandardowych środków prewencyjnych w odniesieniu do ludzi**
- **Przeprowadzone w PIWet-PIB w Puławach wstępne badania genetyczne wirusa H5N8 wykrytego w Polsce nad tzw. molekularnymi wskaźnikami przystosowania do organizmu ludzi, wskazują na typowy profil charakterystyczny dla wirusów ptasich i brak głównych cech przystosowawczych do organizmu człowieka**

- **Zaleca się stosowanie rutynowych zasad higieny, takich jak mycie rąk ciepłą wodą z mydłem oraz unikanie bezpośredniego kontaktu z drobiem chorym, padłym ptactwem dzikim oraz przedmiotami, na których znajdują się ślady ptasich odchodów.**
- **Wirus szybko ginie w produktach drobiarskich poddanych obróbce termicznej.**

PODSUMOWANIE

- **Wszystkie przypadki zaburzeń klinicznych u drobiu przebiegające z podwyższoną śmiertelnością oraz spadkiem pobierania paszy i wody powinny być natychmiast zgłaszane Inspekcji Weterynaryjnej.**
- **Środki prewencyjne powinny obejmować utrzymywanie ptaków w zamknięciu (uniemożliwienie kontaktu z ptakami dzikimi) oraz wzmocnienie zasad bioasekuracji na fermach, celem minimalizacji ryzyka przeniesienia wirusa do gospodarstwa za pośrednictwem zanieczyszczonego sprzętu lub na odzieży, butach i środkach transportu**

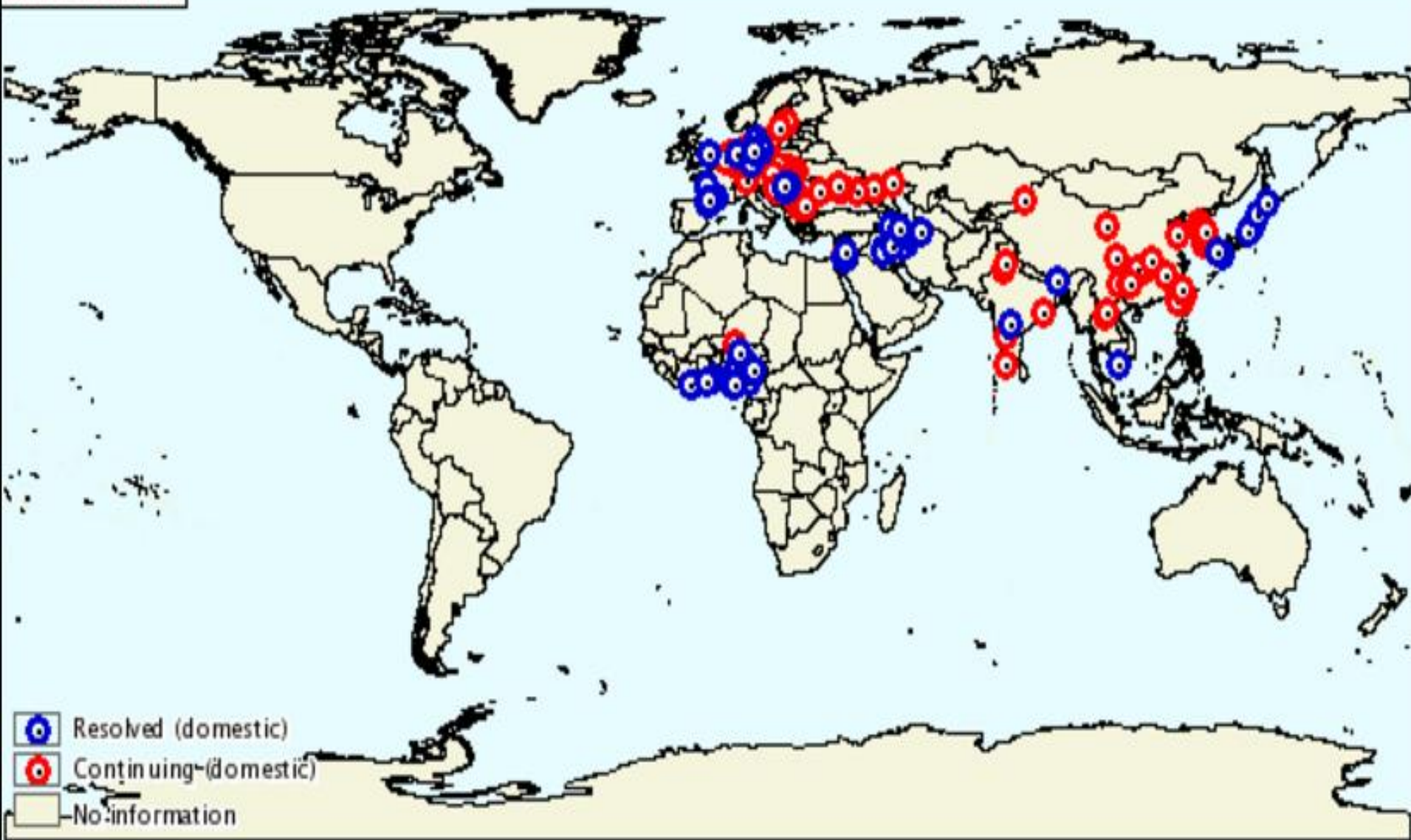
Na dzisiaj stwierdzono łącznie 67 wystąpień wysoce zjadliwej grypy ptaków u dzikich ptaków oraz 59 ognisk u drobiu

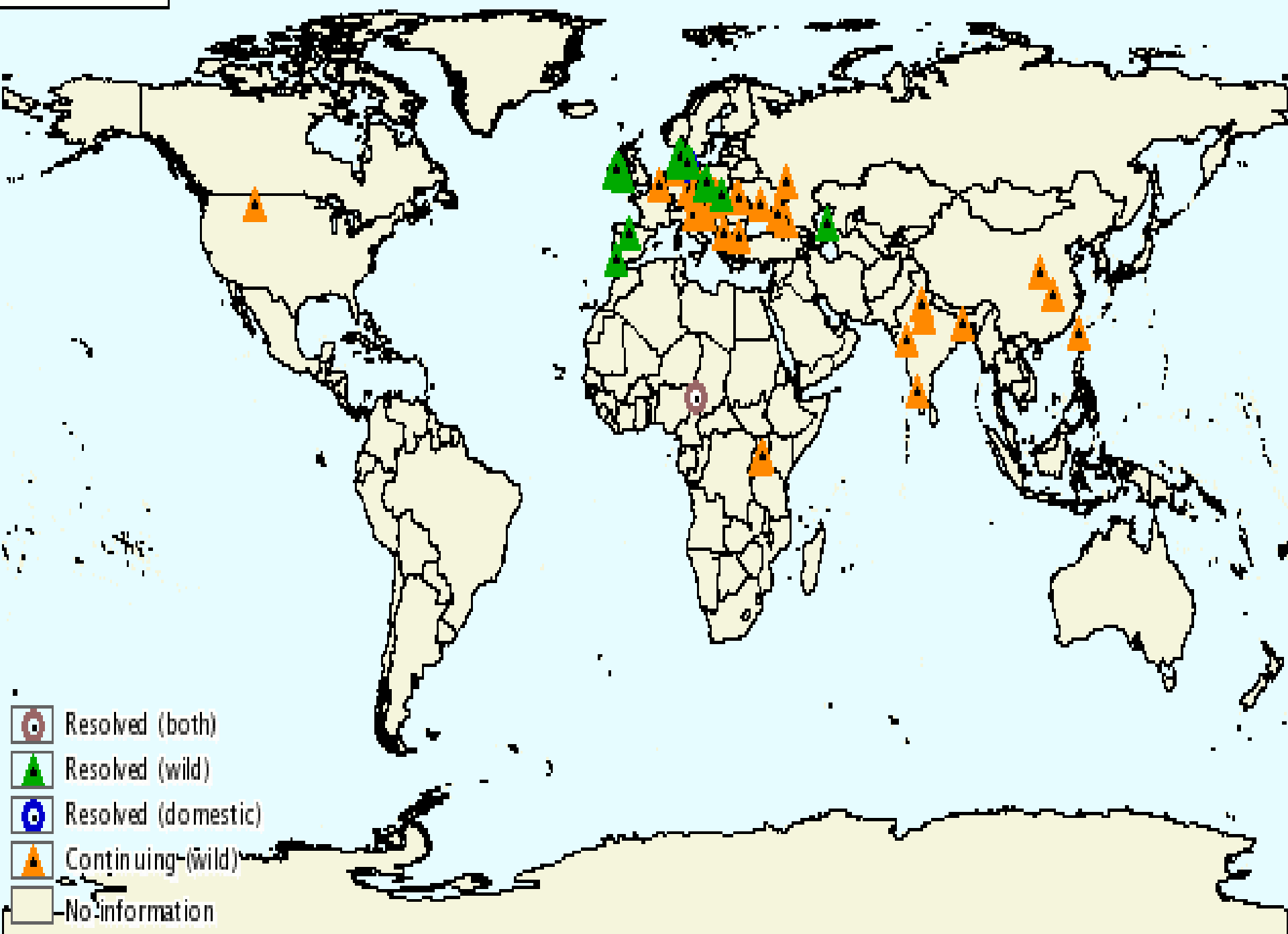
Na dzień 21 lutego 2017 r.

województwo	liczba ognisk HPAI u drobiu	liczba przypadków HPAI u dzikich ptaków
lubuskie	18	6
małopolskie	7	5
wielkopolskie	9	4
podkarpackie	4	nd
świętokrzyskie	2	nd
opolskie	2	3
dolnośląskie	6	18
warmińsko-mazurskie	2	nd
mazowieckie	1	7
zachodniopomorskie	nd	7
łódzkie	nd	1
Kujawsko-pomorskie	nd	6
Śląskie	2	nd
Podlaskie	1	nd
razem	54	57

HPAI na świecie (1.9.2016 – 15.2.2017)

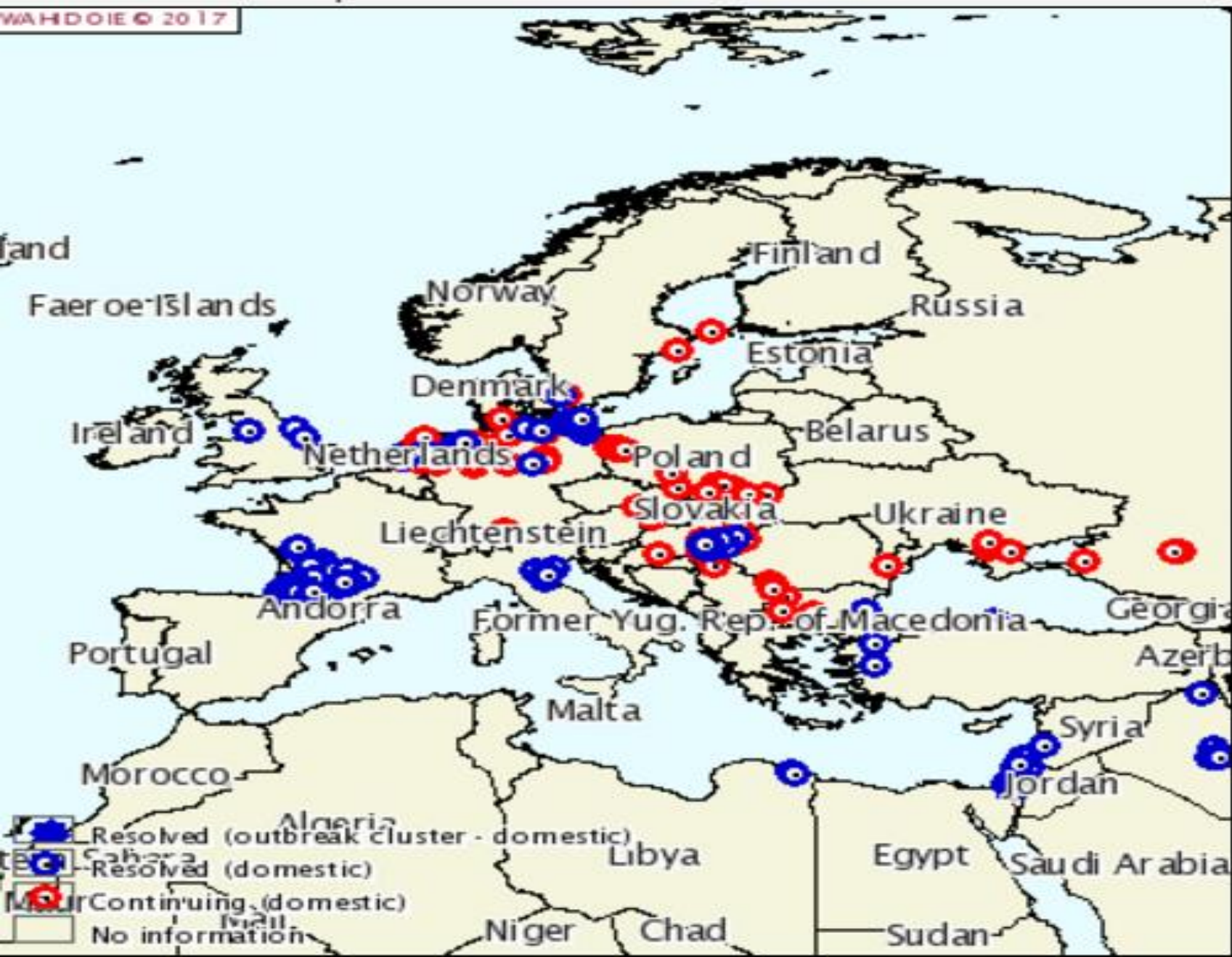
WHD01E © 2017

WAHDOIE © 2017

Raport z aktualnej sytuacji i oceny ryzyka w związku z występowaniem w Polsce i Europie wirusa wysoce zjadliwej grypy ptaków podtypu H5N

Wszystkie przypadki zaburzeń klinicznych u drobiu przebiegające z podwyższoną śmiertelnością oraz spadkiem pobierania paszy i wody powinny być natychmiast zgłaszane Inspekcji Weterynaryjnej.

Objawy kliniczne u kur i indyków mogą być bardzo gwałtowne i dotyczyć układu nerwowego, oddechowego i pokarmowego. Wstępne dane nt. przebiegu klinicznego u kaczek i gęsi również wskazują na zwiększoną patogenność i śmiertelność jaką powoduje wirus u drobiu wodnego.

Środki prewencyjne powinny obejmować utrzymywanie ptaków w zamknięciu (uniemożliwienie kontaktu z ptakami dzikimi) oraz wzmocnienie zasad bioasekuracji na fermach, celem minimalizacji ryzyka przeniesienia wirusa do gospodarstwa za pośrednictwem zanieczyszczonego sprzętu lub na odzieży, butach i środkach transportu.

Aktualnie nie ma powodu do podejmowania szczególnych działań w odniesieniu do ludzi, wskazana jest jednak rutynowa ostrożność i stosowanie zasad higieny po kontakcie z drobiem oraz ptakami dzikimi.

UWAGA !!!

JAK ZABEZPIECZYĆ DRÓB PRZED GRYPĄ PTAKÓW ?

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Kłobucku biorąc pod uwagę konieczność wprowadzenia działań zapobiegawczych , mających na celu ochronę zdrowia ludzi i zwierząt , związaną z zagrożeniem wysoce zjadliwą grypą ptaków oraz ograniczenie bardzo dużych strat ekonomicznych spowodowanych ewentualnym wybuchem choroby , przedstawia zalecenia umożliwiające skuteczne zabezpieczenie gospodarstw oraz zmniejszenie ryzyka szerzenia się choroby. Głównym źródłem zagrożenia dla zdrowia ludzi i zwierząt(drobiu) są ptaki wolnożyjące , będące bezobjawowymi nosicielami ptasiej grypy .

Główne objawy kliniczne wysoce zjadliwej grypy ptaków u drobiu to :

-gwałtowny spadek produkcji jaj , miękkie skorupy jaj -objawy nerwowe -zasinienie i obrzęk grzebienia i dzwonek, -silne łzawienie , obrzęk zatok podoczołowych - kichanie -duszość -biegunka

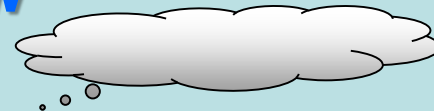
Padnięcia mogą być nagłe , bez widocznych objawów . Śmiertelność może dochodzić do 100% .Najbardziej prawdopodobnym źródłem zakażenia drobiu domowego jest bezpośredni lub pośredni kontakt (woda do picia , pasza) z migrującymi ptakami dzikimi , zwykle ptactwem wodnym. Rozprzestrzenianie wirusa może następować również poprzez skażoną paszę , sprzęt i środki transportu . Bardzo ważną rolę w rozprzestrzenianiu wirusa odgrywa człowiek .

Główne zalecenia Inspekcji Weterynaryjnej :

- Izolacja drobiu od czynników zewnętrznych – przetrzymywanie ptaków w zamknięciu
  - Ograniczenie kontaktów drobiu z dzikim ptactwem
  - Ograniczenie „lotowania” gołębi
  - Zabezpieczenie pojemników z wodą i paszą dla drobiu lub przetrzymywanie wewnątrz budynków w celu ograniczenia dostępu do nich dzikim ptakom, a także unikanie pojenia ptaków i czyszczenia pomieszczeń wodą pochodzącą spoza gospodarstwa (zbiorniki wodne i rzeki)
  - Ograniczenie do niezbędnego minimum liczby osób zajmujących się obsługą drobiu wraz z wykluczeniem osób które utrzymują drób we własnych zagrodach
  - Rozłożenie mat przed wejściem do budynków fermy drobiu mat nasączonych środkiem dezynfekcyjnym
  - Założenie śluz dezynfekcyjnych przed wejściem do budynków fermy drobiu
  - Zakaz wjazdu pojazdów na teren fermy poza działaniami koniecznymi
  - Obowiązkowa dezynfekcja pojazdów wjeżdżających na teren fermy
  - Rozłożenie mat dezynfekcyjnych przed wjazdem i wejściem na teren fermy
  - Konieczność używania odzieży ochronnej przez wszystkie osoby znajdujące się na fermie po wcześniejszym pozostawieniu własnej odzieży w szatni
  - Konieczność dokładnego mycia i dezynfekcji rąk przed wejściem do obiektów , w których utrzymuje się drób
  - Osoby bezpośrednio stykające się z drobiem na fermach nie powinny mieć kontaktu z innym ptactwem np. gołębiami
- Nieprzestrzeganie powyższych zaleceń może powodować wzrost zagrożenia ptaszą grypą a co za tym idzie stratami ekonomicznymi powodowanymi szerzeniem się choroby wśród ptaków .
- Powiatowy Lekarz Weterynarii w Kłobucku zapewnia że nie istnieje żadne zagrożenie zakażenia się konsumentów ptaszą grypą poprzez spożywanie mięsa drobiowego i jego przetworów .Wszystkie gatunki drobiu przed wysyłką do ubojni mają być obowiązkowo badane przez lekarza weterynarii wystawiającego świadectwo zdrowia , a następnie podlegają badaniu przed i poubojowemu w ubojniach drobiu .

Zabezpieczenie i bioasekuracja gospodarstw

**Śluza
dezynfekcyjna**

**Mata
dezynfekcyjna
na wejściu**

**Mata dezynfekcyjna
na wjeździe**

Ogrodzenie

**Osobom obcym
Wstęp Wzbroniony**

MATA DEZYNFEKCYJNA

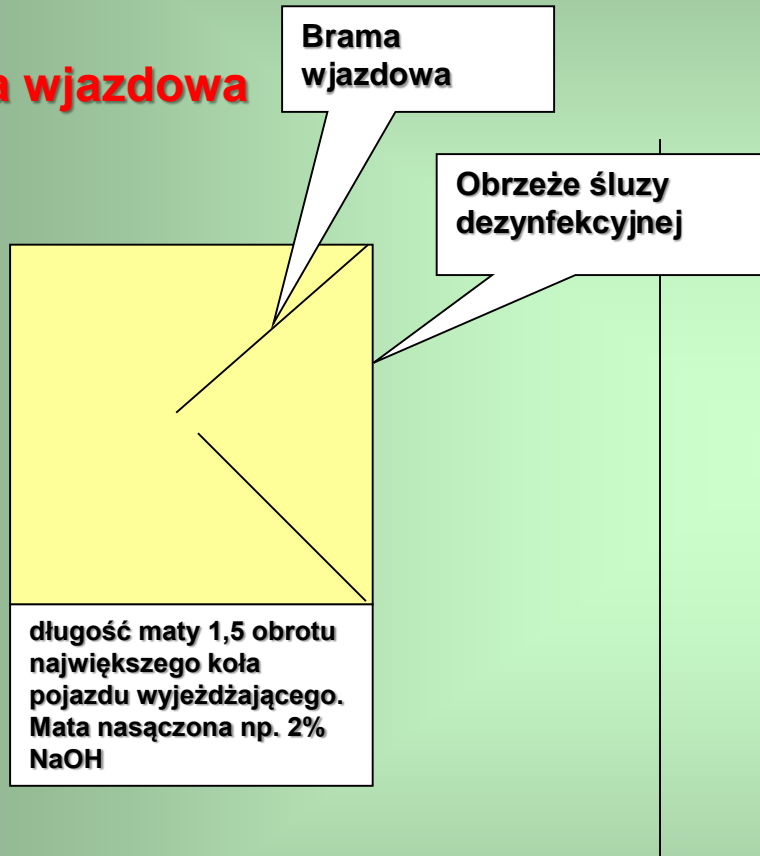
Zagroda – gospodarstwo

Wysoce zjadliwa grypa ptaków

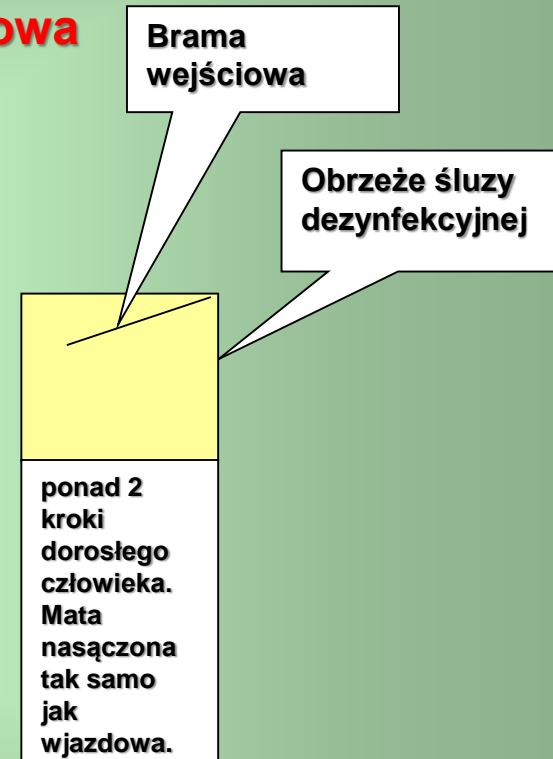

Zabezpieczenie gospodarstw

Śluza wjazdowa

Śluza wejściowa

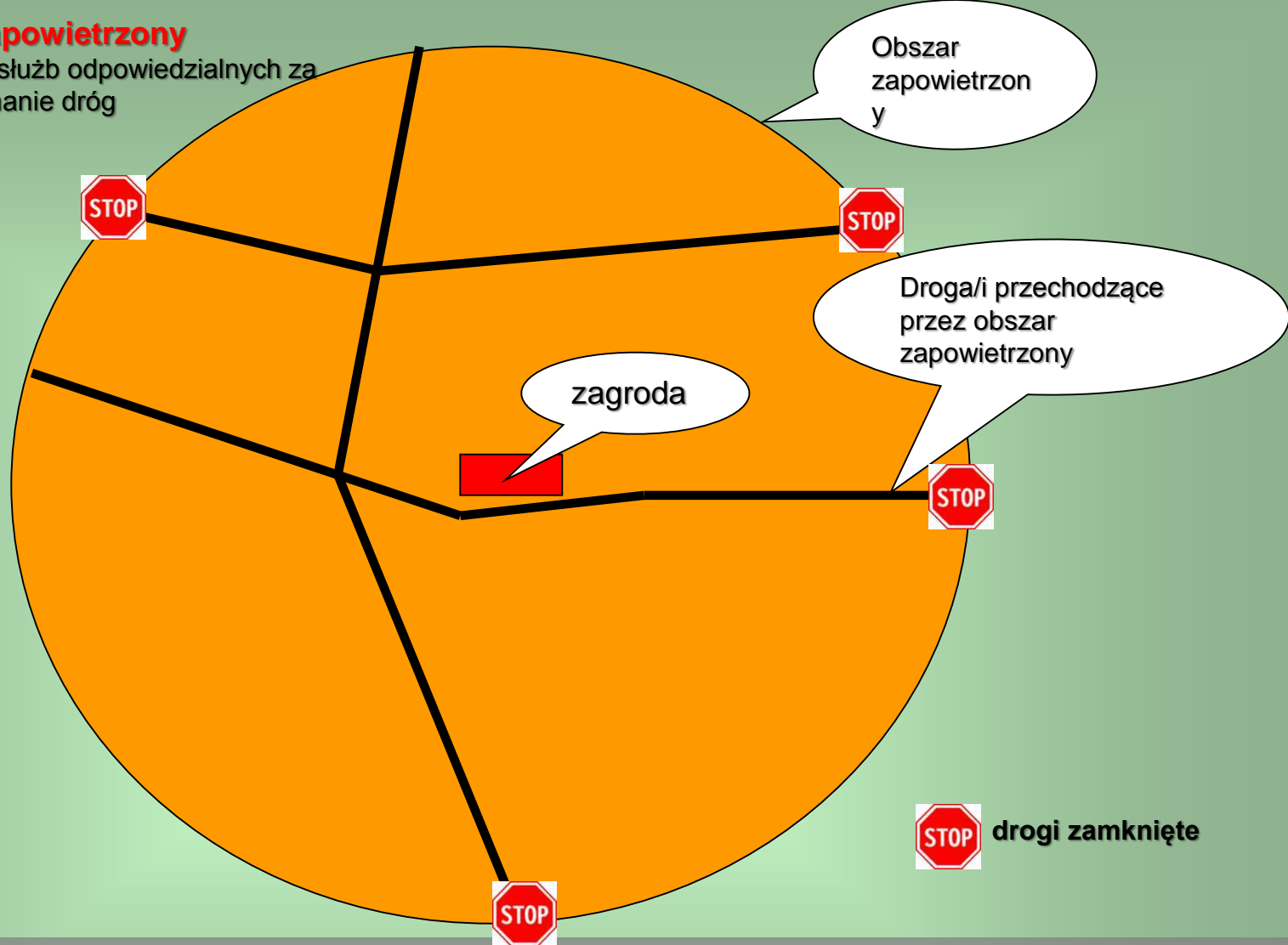

Policja prowadzić musi strzec zewnętrznego ogrodzenia gospodarstwa, aby nikt nie wydostał się na zewnątrz poza śluzą dezynfekcyjną, a w szczególności czy wywożone są zwierzęta w tym drób.

Obszar zapowietrzony

Działania PSP, Policji i służb odpowiedzialnych za utrzymanie dróg

Na części dróg należy założyć blokady poprzez wyfrezowanie nawierzchni lub wysypanie pryzm z tłuczni. Drogi ustalone z PLW i Policją jako drożne należy zaopatrzyć w służby dezynfekcyjne, które na początku kryzysu musi wybudować PSP, a potem następuje luzowanie tej służby przez podmiot, który zajmuje się dezynfekcją. W opcji wybudowanie służb będzie należało do podmiotu zajmującego się dezynfekcją. Policja prowadzi strzeżenie dróg wyznaczonych jako przejezdne, dopilnowuje aby każdy samochód i pieszy przemieścił się przez służbę dezynfekcyjną.

ZALECENIA EFSA

- W obszarach wysokiego ryzyka zalecana jest ocena procedur bezpieczeństwa biologicznego na poziomie gospodarstwa i obszaru, ze szczególnym uwzględnieniem segregacji, czyszczenia i dezynfekcji, a w razie potrzeby także poprawa tych procedur.
- W związku z niską zjadliwością wirusa HPAI H5N8 obserwowaną w przypadku kilku gatunków dzikich ptaków, odpowiednio ukierunkowane, strategiczne i proporcjonalne wzmocnienie czynnego (ukierunkowanego) i pasywnego (skanowanie) nadzoru w zakresie zarówno żywych jak i martwych dzikich ptaków na obszarach wysokiego ryzyka ułatwiłoby zrozumienie ryzyka przeniesienia wirusa na drób i mogłoby ułatwić opracowywanie ukierunkowanych środków mających na celu zmniejszenie ryzyka przeniesienia wirusa między drobiem a dzikim ptactwem.
- Należy kontynuować ścisłą współpracę pomiędzy krajowymi i europejskimi laboratoriami i instytucjami oceny ryzyka, aby udostępniać dane w oraz przekazywać na bieżąco zaktualizowane analizy dotyczące zmieniającej się sytuacji w Unii Europejskiej.
- Należy kontynuować szczegółowe badania epidemiologiczne gospodarstw europejskich, w których wystąpiło zakażenie i szczegółową ocenę wszystkich dróg przenoszenia wirusów HPAI z Azji Południowo-Wschodniej do UE w celu określenia ryzyka dotarcia HPAI do Europy i europejskich gospodarstw drobiarskich.

Dziękuję za uwagę